

НАТАЛІЯ МІСНИК, ОЛЬГА МІРОШНІЧЕНКО,
ВІКТОРІЯ КВІЦІНСЬКА, ОКСАНА НІКОЛАЄВА

ВИВЧАЙМО УКРАЇНСЬКУ РАЗОМ!

4

За редакцією проф. Н.П. ЛИТВИНЕНКО

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
для іноземних студентів

студента _____
прізвище, ім'я, № групи

викладач дисципліни _____
прізвище, ім'я

Київ
Видавництво «Фенікс»
2022

УДК 811.161.2'243'36(075.8.054.6)

В41

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету підготовки іноземних громадян
НМУ імені О.О. Богомольця (протокол № 12 від 17.06.2021 р.)*

Автори видання: Н.В. Місник, О.С. Мірошніченко, В.В. Квіцинська,
О.Ю. Ніколаєва

За редакцією: Н.П. Литвиненко, доктор філологічних наук, професор
(завідувач кафедри мовної підготовки НМУ імені О.О. Богомольця)

Рецензент: М.О. Палій, кандидат філологічних наук, доцент
(Шуменський університет імені Єп. К. Преславського, Республіка Болгарія)

В41 Вивчаймо українську разом! – 4 : Навчальний посібник для іноземних студентів / Н.В. Місник, О.С. Мірошніченко, В.В. Квіцинська, О.Ю. Ніколаєва; за ред. проф. Н.П. Литвиненко. – Київ : Фенікс, 2022. – 104 с.

ISBN 978-966-136-886-5

Навчальний посібник призначений для іноземних студентів, що вивчають українську мову в закладах вищої медичної / фармацевтичної освіти.

Посібник укладено з урахуванням основних положень чинної Програми з дисципліни.

УДК 811.161.2'243'36(075.8.054.6)

© Н.В. Місник, О.С. Мірошніченко,
В.В. Квіцинська, О.Ю. Ніколаєва, 2022

© Н.П. Литвиненко, за редакцією, 2022

© Видавництво «Фенікс», 2022

ISBN 978-966-136-886-5

ЗМІСТ

I.	Здоров'я людини	Неозначені займенники <i>якийсь, якась, якесь, якісь</i>	5
II.	Людський організм	Означальні займенники <i>весь, вся, все, всі</i> . Ступені порівняння прислівників зі зміною основи	17
III.	Про хвороби	Групи прийменників за значенням	26
IV.	Медична освіта у світі	Відмінкові форми кількісних числівників	34
V.	Медична освіта в Україні	Відмінкові форми порядкових числівників	46
VI.	НМУ ім. О.О. Богомольця	Способи творення складних прикметників	56
VII.	Система охорони здоров'я в Україні. Лікувальні заклади	Питальні слова (узагальнення). Поняття про складнопідрядне речення	66
VIII.	Медичний персонал. Лікарський фах	Іншомовні слова в українській мові. Подвоєння букв в іншомовних словах. Складнопідрядне означальне речення	76
IX.	У лікаря	Вираження причини дії (<i>чому?</i>). Складне речення з підрядним причини	86
X.	В аптеці	Вживання числівників <i>двічі, тричі</i> . Словосполучення і речення (узагальнення)	95

ПЕРЕДМОВА

Навчальний посібник призначений для іноземних студентів, що вивчають українську мову в закладах вищої медичної / фармацевтичної освіти.

Видання покликане зробити процес вивчення української мови іноземними студентами максимально комфортним і творчим.

Обрана форма навчального посібника – зошит-практикум – є оптимальною для того, щоб організувати роботу на заняттях та позааудиторну самостійну роботу студентів.

Автори прагнули, аби формат викладу матеріалу уможливив використання посібника у комплексі із сучасними підручниками, що містять теоретичні засади української мови як іноземної.

Посібник укладено з урахуванням основних положень чинної Програми з дисципліни.

Автори видання: Н.В. Місник – теми I, II, III, VI; О.С. Мірошніченко – IX, X; В.В. Квіцинська – теми VII, VIII; О.Ю. Ніколаєва – теми IV, V.

Концепцію посібника та склад авторського колективу обговорено й схвалено на засіданні Циклової методичної комісії з суспільно-лінгвістичних дисциплін Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (№ 5 від 16.06.2021).

Умовні позначення і скорочення

Abbreviation and shortening

дв. – доконаний вид	<i>perfective aspect</i>
(Д) – давальний відмінок	<i>dative case (Dat.)</i>
ж. р. – жіночий рід	<i>feminine gender (f.)</i>
(З) – знахідний відмінок	<i>accusative case (Acc.)</i>
(К) – кличний відмінок	<i>vocative case (Voc.)</i>
(М) – місцевий відмінок	<i>locative case (Loc.)</i>
(Н) – називний відмінок	<i>nominative case (Nom.)</i>
ндв. – недоконаний вид	<i>imperfective aspect</i>
(О) – орудний відмінок	<i>ablative / instrumental case (Ins.)</i>
(Р) – родовий відмінок	<i>genitive case (Gen.)</i>
с. – сторінка	<i>p. – page</i>
с. р. – середній рід	<i>neuter gender (n.)</i>
ч. р. – чоловічий рід	<i>masculine gender (m.)</i>
I – I дієвідміна	<i>I (first) conjugation</i>
II – II дієвідміна	<i>II (second) conjugation</i>
	<i>attr. – attributive</i>

Вивчіть напам'ять нові слова та словосполучення.

Словник

активний	active	повноцінний	full / complete
активність	activity	погіршення	deterioration
алергія	allergy	покращення	improvement
безсоння	insomnia	почуватися I	to feel
видужувати/одужувати	to recover –	почуття	feeling / sense
I – видужати I /	to have recovered	призводити II –	to cause / result –
одужати I		призвести I	to have caused
видужання/одужання	recovery	самопочуття	condition / feeling
виснаження	exhaustion	стомлюватися I –	to get tired –
відчувати I –	to feel –	стомитися II	to have got tired
відчути I	to have felt	труднощі	hardship
відчуття	feeling/ sensation	упродовж	during
вплив	influence	хворий	sick person; ill / sick
впливати I – вплинути	to influence – to		(adj.)
I	have influenced	хворіти I – захворіти I	to be ill – to fall ill
втома	tiredness	шум	noise
генотип	genotype	якийсь, якась, якесь,	some / any
життєдіяльність	vital functions	якісь	
захворювання /	illness / disease	бути вкрай виснаженим	to be extremely
хвороба			exhausted
здоровий, а, е, і	healthy	дотримуватися режиму	to keep to a regimen
здоров'я	health	забруднене довкілля	polluted
ліки pl.	medicine		environment
людський	human (adj.)	мати на увазі	to mean
недосипання	lack of sleep	мікробний вплив	microbial impact
нездужання	ailment / malaise	психічне здоров'я	mental health
норма	norm / standard	снодійні ліки	sleeping pills
нормальний	normal	спосіб життя	lifestyle
обстеження	examination	стан здоров'я	health condition
організм / тіло	organism / body	стан психіки	mental health
організовувати I –	to organize –	тривожний сон	disturbing sleep
організувати I	to have organized	фізичне здоров'я	physical health
пацієнт	patient	чутливий сон	sensitive sleep
перевтома	fatigue	якоюсь мірою	to some extent

I. Здоров'я людини

Неозначені займенники *якийсь, якась, якесть, якісь*

1. Проаналізуйте ряди спільнокореневих слів із основами *людина, здоров'я, норма, медицина*, використовуючи матеріал Таблиці 6: Добірка словотвірних рядів (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

<i>що?</i>	<i>хто?</i>	<i>який?</i>	<i>що робити?</i>
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

2. Від поданих слів утворіть прикметники, побудуйте словосполучення.

Здоров'я – _____ людина; людина – _____ організм; норма – _____ стан; емоція – _____ стан; природа – _____ вплив; користь – _____ речовини; шкода – _____ звички; правило – _____ режим; фізика – _____ активність; активність – _____ спосіб життя; медицина – _____ допомога.

Потрібна якась допомога?

3. Вивчайте відмінкові форми неозначених займенників *якийсь, якась, якесть, якісь*. Порівняйте їх із формами питальних займенників (Таблиця 21, Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

Неозначені займенники *якийсь, якась, якесть, якісь*

	чоловічий рід	середній рід	жіночий рід	множина
(Н)	якийсь	якесть	якась	якісь
(Р)	якогось		якоїсь	якихось
(Д)	якомусь		якійсь	якимсь
(З)	якогось / якийсь / якесть		якусь	якихось / якісь
(О)	яким(о)сь		якоюсь	якимись
(М)	(в/у, на) якомусь		(у/в, на) якійсь	(в/у, на) якихось

4. Проаналізуйте, з якими прийменниками можуть вживатися подані вище займенники, використайте матеріал Таблиці 30: Прийменники й відмінки (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

5. Виконайте тестові завдання.

Установіть відповідність.

5.1.

1. Потрібна якась допомога?	A. <i>Could it lead to any disease?</i>
2. Це має якесь значення?	Б. <i>Do you need any help?</i>
3. Це може призвести до якогось захворювання?	В. <i>It happened for some other reason.</i>
4. Це сталося з якоїсь іншої причини.	Г. <i>Does it matter?</i>

5.2.

1. <i>At some point I felt it.</i>	А. Це пов’язано з якимись проблемами зі здоров’ям?
2. <i>He’s looking for some papers.</i>	Б. Ми щойно дізналися про якісь проблеми з татовим здоров’ям.
3. <i>Is it related to any health problems?</i>	В. В якийсь момент я відчув це.
4. <i>We’ve just found out about some problems with dad’s health.</i>	Г. Він шукає якісь папери.

6. Впишіть відповідний неозначений займенник *якийсь, якась, якесь, якісь* у правильній відмінковій формі, поставте питання.

(Н) 1. Як _____ пацієнт шукає кабінет лікаря. 2. Як _____ лікарка йде коридором.
3. Як _____ захворювання стрімко поширюється в регіоні. 4. Як _____ ліки виготовлено в новій лабораторії.

(Р) 1. Лікарі говорять про успіхи як _____ колеги. 2. Вони працюють над розв’язанням як _____ проблеми. 3. Це потребує як _____ рішення. 4. У Вас безсоння від як _____ тривожних думок.

(Д) 1. Як _____ хворому не спиться. 2. Як _____ жінці потрібна допомога.

3. Мій друг не захворів завдяки як _____ ефективному щепленню. 4. Як _____ людям необхідно пройти обстеження.

(З) 1. Ви чуєте як _____ шум? Лікар розповідає про як _____ пацієнта.
2. Андрій читає як _____ статтю про здоров'я людини. 3. Спеціаліст помітив як _____ відхилення від норми. 4. У Вас є алергія на як _____ ліки?

(О) 1. Як _____ чином ми повинні допомогти. 2. Це вирішує питання як _____ мірою. 3.

(М) 1. Мені сказали, що в лікарні на як _____ поверсі є аптека. 2. Всі лікарі зараз на як _____ нараді. 3. Ми вже говорили про це на як _____ занятті. 4. Я прочитав це у книзі на як _____ сторінках.

7. Порівняйте значення слів *відчуття, почуття, самопочуття*; використайте матеріал Таблиці 6: Добірка словотвірних рядів (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

8. Провідмінійте дієслова (Таблиця 29: Відмінювання дієслів, Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

почуватися І (ндв); хворіти І (ндв) – захворіти І (дв); одужувати І (ндв) – одужати І (дв)
--

9. Проаналізуйте ряди спільнокореневих слів із основами *сон, втома*, використовуючи матеріал Таблиці 6: Добірка словотвірних рядів (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

10. Прочитайте та перекладіть нові слова та вирази. Утворіть із ними речення.

Сон

- 1) спокійний сон
- 2) міцний сон
- 3) чутливий сон
- 4) тривожний сон
- 5) недосипання
- 6) безсоння
- 7) лягати спати
- 8) проспати
- 9) прокидатися рано / пізно
- 10) снодійні ліки

Вто́ма

- 1) перевто́ма
- 2) віснаження
- 3) втомітися
- 4) дуже втомітися
- 5) стомітися після напруженого дня
- 6) бути стомленим
- 7) бути вкрай віснаженим
- 8) мені / вам необхідно відпочити

11. Згрупуйте поданий нижче матеріал відповідно до значень.

Стан здоров'я людини

позитивний вплив

1)

негативний вплив

2)

Довідка: 1) спокійний сон, __) тривожний сон, __) міцний сон, __) фізичне виснаження, __) чутливий сон, __) недосипання, __) шум, __) сміх, __) перевтома, __) емоційне виснаження, __) шкідливі звички, __) правильний режим, __) здоровий спосіб життя, __) фізична активність, __) фізичні вправи, __) повноцінне харчування, __) забруднене довкілля, __) захворювання.

12. Побудуйте словосполучення з поданих слів.

Здоров'я / людина; фізичний / здоров'я; відсутність / фізичні дефекти; відсутність / хвороби; відхилення / норма; стан / психічне благополуччя; характеристика / особистість.

13. Допишіть закінчення дієслів; утворіть речення.

покрашувати(ся) I – покращити(ся) II

Теперішній час	він/вона покращу _____, вони покращу _____
Минулий час	він покращи _____, вона покращи _____, воно покращи _____, вони покращи _____

погіршувати(ся) I – погіршити(ся) II

Теперішній час	він/вона погіршу _____, вони погіршу _____
Минулий час	він погірши _____, вона погірши _____, воно погірши _____, вони погірши _____

14. Прочитайте й перекажіть текст.

Здоров'я – це динамічний стан психічного, фізичного та соціального благополуччя індивіда й суспільства. У людини як цілісної системи можемо виділити кілька видів здоров'я: фізичне, психічне, моральне й соціальне. Здоров'я є комплексною характеристикою особистості.

Здоров'я людини визначається такими параметрами: 1) антропометричні параметри (зріст, вага, форма органів); 2) фізичні параметри (наприклад, температура тіла); 3) біохімічні параметри (вміст хімічних елементів в організмі); 4) біологічні параметри (наявність вірусних чи інфекційних хвороб).

Стан здоров'я людини визначається поняттям «норма». «Норма» – це визначений медичною наукою та практикою діапазон параметрів здоров'я. Якесь відхилення від норми може бути ознакою погіршення стану здоров'я.

15. Поєднайте частини речень.

1. Здоров'я людини – це ...	а) найбільше впливає на стан здоров'я.
2. Здоров'я залежить ...	б) природа і люди.
3. Спосіб життя ...	в) від багатьох факторів.
4. Є дані, що ...	г) нормальний стан організму та психіки.
5. На стан довкілля впливають ...	г) генотип визначає стан здоров'я на 20 %.
6. Найважливішим природним фактором впливу є ...	д) називають людським впливом на довкілля.
7. Шуми та випромінювання від техніки ...	е) мікробний вплив.
8. Процес життєдіяльності людей призводить ...	є) до зміни клімату та забруднення довкілля.

16. Дайте відповіді на запитання.

1. Що таке здоров'я?	6. Як генотип впливає на здоров'я?
2. Які параметри визначають здоров'я людини?	7. Від чого залежить стан довкілля?
3. Що є ознакою погіршення здоров'я?	8. Що таке мікробний вплив?
4. Від чого залежить стан здоров'я?	9. Назвіть фактори людського впливу на довкілля.
5. Що найбільше впливає на стан здоров'я людини?	10. Як людство впливає на довкілля?

17. Прочитайте діалог. Запитайте однокласників про їхнє самопочуття.

– Привіт, як справи?	– Що ти маєш на увазі?
– Вітаю! Почуваюся не дуже добре.	– Я дотримуюся режиму дня, повноцінно харчуюся, займаюся спортом, не маю шкідливих звичок.
– Погане самопочуття? Можливо, це перевтома?	– Тоді ти не повинна хворіти!
– У мене ж здоровий спосіб життя!	

Бувай (здоров/а)! – Goodbye! (is used when saying goodbye, literally means “be healthy!”, a wish addressed to someone in the singular form “you”).

Бувайте (здорові)! – Goodbye! (is used when saying goodbye, literally means “be healthy!”, a wish addressed to someone in the plural form “you”).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Допишіть закінчення дієслів; утворіть речення.

стомлюватися I

Теперішній час	я стомлююсь, <i>ти</i> стомлюю _____, <i>він/вона</i> стомлюю _____, <i>ми</i> стомлюю _____, <i>ви</i> стомлюю _____, <i>вони</i> стомлюю _____
Імператив	(<i>ти</i>) Не стомлюю _____! (<i>ми</i>) Не стомлюю _____! (<i>ви</i>) Не стомлюю _____!

втомитися II

Минулий час	я втоми _____ /втомив _____, <i>ти</i> втоми _____ /втомив _____, <i>він</i> втомив _____, <i>вона</i> втомив _____, <i>ми</i> втомив _____, <i>ви</i> втомив _____, <i>вони</i> втомив _____
-------------	---

перевтомлюватися I

Теперішній час	я перевтомлююся, <i>ти</i> перевтомлюю _____, <i>він/вона</i> перевтомлюю _____, <i>ми</i> перевтомлюю _____, <i>ви</i> перевтомлюю _____, <i>вони</i> перевтомлюю _____
Минулий час	я перевтомлювався/-лася, <i>ти</i> перевтомлюю _____ /перевтомлюю _____, <i>він</i> перевтомлюю _____, <i>вона</i> перевтомлюю _____, <i>ми</i> перевтомлюю _____, <i>ви</i> перевтомлюю _____, <i>вони</i> перевтомлюю _____
Імператив	(<i>ти</i>) Не перевтомлюю _____! (<i>ми</i>) Не перевтомлюю _____! (<i>ви</i>) Не перевтомлюю _____!

дотримуватися I

Теперішній час	я дотримуюся, <i>ти</i> дотриму _____, <i>він/вона</i> дотриму _____, <i>ми</i> дотриму _____, <i>ви</i> дотриму _____, <i>вони</i> дотриму _____
Минулий час	я дотримувався/дотримувала _____, <i>ти</i> дотримувався/дотримувалася _____, <i>він</i> дотримувався _____, <i>вона</i> дотримувалася _____, <i>ми</i> дотримувалися _____, <i>ви</i> дотримувалися _____, <i>вони</i> дотримувалися _____
Майбутній час	я дотримуватимуся / <i>б'ю</i> дотримуватися, <i>ти</i> дотримуватимеш / <i>будеш</i> дотримуватися, <i>він/вона</i> дотримуватиметься / <i>буде</i> дотримуватися, <i>ми</i> дотримуватимемо / <i>будемо</i> дотримуватися, <i>ви</i> дотримуватимете / <i>будете</i> дотримуватися, <i>вони</i> дотримуватимуться / <i>будуть</i> дотримуватися
Імператив	(<i>ти</i>) Дотриму _____! (<i>ми</i>) Дотриму _____! (<i>ви</i>) Дотриму _____!

дотриматися I

Минулий час	я дотримався _____ / дотримувалася _____, <i>ти</i> дотримався _____ / дотримувалася _____, <i>він</i> дотримався _____, <i>вона</i> дотримувалася _____, <i>ми</i> дотрималися _____, <i>ви</i> дотрималися _____, <i>вони</i> дотрималися _____
-------------	---

призводити II – призвести I

Теперішній час	<i>він/вона/воно</i> призводить _____, <i>вони</i> призводять _____
Минулий час	<i>він</i> призводив _____, <i>вона</i> призводила _____, <i>воно</i> призводило _____, <i>вони</i> призводили _____

1. Хтось має як _____ користь? 2. Усі прагнуть досягти як _____ рівня. 3. Він підписує як _____ документи. 4. Вони організовують як _____ подію. 5. Я беру участь в як _____ іншому заході. 6. Вона готує як _____ особливу страву. 7. Час від часу я купую як _____ онову. 8. Я цікавлюся цим як _____ мірою. 9. В як _____ сенсі ти неправий. 10. Це триває як _____ час. 11. Ви стикаєтеся з як _____ труднощами упродовж як _____ часу. 12. Ви потребуєте як _____ допомоги? 13. Вони мають як _____ важливі справи. 14. Він їде в університет як _____ транспортом. 15. Вона живе в як _____ великому місті. 16. Вони виконують зараз як _____ завдання. 17. Він іде на каву з як _____ подругою. 18. Вона телефонує як _____ своїм друзям. 19. У тебе як _____ сумний голос.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

3. Вивчіть напам'ять нові слова та словосполучення.

Словник

весь / увесь	all / the whole	слух	hearing
все / усе		слухати I	to listen
всі / усі		смак	taste
вся / уся		судина	vessel
втрата	loss	чути I –	to hear – to have
втрачати I –	to lose – to have lost	почути I	heard
втратити II		щелепа	jaw
дихання	breathing	шкіра	skin
дихати I –	to breathe – to have	шлунок	stomach
подихати I	breathed	видільна система	excretory system
дотик	touch	головний мозок	brain
доторкатися I –	to touch –	дихальна система	respiratory system
доторкнутися I	to have touched	ендокринна	endocrine system
живіт	stomach/abdomen	система	
зір	vision	імунна система	immune system
кишківник	intestine	лімфатична	lymphatic system
кістка	bone	система	
кров	blood	м'язова система	muscular system
легеня	lung	нервова система	nervous system
мозок	brain	органи чуття	sense organs
нирка	kidney	покривна система	cover system
нюх	smell	репродуктивна	reproductive
нюхати I –	to smell – to have	система	system
понюхати I	smelled	серцево-судинна	cardiovascular
орган	organ	система	system
організм	organism	скелет людини	skeleton
печінка	liver	спинний мозок	spinal cord
порожнина	cavity	травна система	digestive system
серце	heart	частини тіла	body parts
система	system	шкірний покрив	skin integument
скелет	skeleton		

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal grey lines across its entire width, providing a template for handwriting practice or general note-taking. The margins are consistent on all sides.

II. Людський організм

Означальні займенники *весь, вся, все, всі*.

Ступені порівняння прикметників

і прислівників зі зміною основи

1. Згрупуйте слова зі словника до уроку за питаннями. Назвіть частини мови.

<i>хто? що?</i>	<i>який?</i>	<i>що робити?</i>
<i>людина</i>	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2. Розподіліть подані слова за значенням, проаналізуйте форми множини.

тулуб	голова	верхні кінцівки	нижні кінцівки
1	2	3	4

Слова: __) волосся, __) вухо, __) груди, __) долоня, __) живіт, __) коліно, __) лікоть, __) ніготь, __) ніс, __) нога, __) обличчя, __) око, __) палець, __) плече, __) рот, __) рука, __) ступня, __) спина.

3. Поєднайте, де це можливо, наведені вище іменники з прикметниками.

Лівий, ліва, ліве, правий, права, праве.

4. Пригадайте, як відмінюються дієслова (Таблиця 29: Відмінювання дієслів, Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

бачити II (ндв) – побачити II (дв); відчувати I (ндв) – відчути I (дв); слухати I (ндв) – послухати I (дв); чути I (ндв) – почути (дв).

5. Пригадайте форми ступенів порівняння якісних прикметників, використовуючи матеріал таблиці 23 (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

6. Запам'ятайте прикметники та прислівники, в яких відбувається зміна основ при творенні ступенів порівняння. Утворіть словосполучення.

Прикметник		Прислівник	
гарний (-а,-е,-і)	кращий _____	гарно	краще _____
	краща _____		
	краще _____		
	кращі _____		
хороший (-а,-е,-і)	кращий <i>зір</i>	добре	краще <i>бачити</i>
	краща _____		
	краще _____		
	кращі _____		
поганий (-а,-е,-і)	гірший <i>слух</i>	погано	гірше <i>чути</i>
	гірша _____		
	гірше <i>на смак</i>		
	гірші _____		
великий (-а,-е,-і)	більший _____	багато	більше _____
	більша _____		
	більше _____		
	більші _____		
малий (-а,-е,-і)	менший _____	мало	менше _____

7. Вивчайте конструкції. Утворіть речення, використовуючи форми ступенів порівняння прислівників.

Відчувати + на + смак
Feel the taste

Відчувати + на + дотик
Feel the touch

8. А. Вивчайте конструкції.

Дієслово + іменник (О) (що робити?)	Дієслово + за допомогою + іменник (Р) (що робити?)
--	---

Б. Доберіть доречні дієслова, побудуйте речення за зразком.

Ноги	<i>Людина ходить ногами.</i>	ноги	<i>Людина ходить за допомогою ніг.</i>
Очі	_____	зір	_____
Вуха	_____	слух	_____
Ніс	_____	нюх	_____
Рот	_____	смак	_____
Руки	_____	дотик	_____

9. Проаналізуйте ряд спільнокореневих слів із основою *втрата*; використайте матеріал Таблиці 6: Добірка словотвірних рядів (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

<i>що?</i>	<i>який?</i>	<i>що робити?</i>
_____	_____	_____

10. А. Утворіть словосполучення зі словом *втрачений* / *утрачений*.

Зір, слух, нюх, смак, пам’ять, імунітет, здоров’я, можливості.

Б. Запам’ятовуйте вирази. Складіть речення з поданими словами.

Втрачати (що?) (З)	Втрата (чого?) (Р)
_____	_____
_____	_____
_____	_____

11. Прочитайте подані дієслова та текст. Вставте пропущені дієслова у відповідній формі.

Тіло людини

Коли людина здорова, вона (1) _____ добре.	відчувати
Щоб наше тіло було здоровим, про нього треба (2) _____.	виконувати
Тіло людини складається з різних органів, і кожен орган (3) _____ свою функцію. Шкіра є найбільшим органом людини. За допомогою шкіри ми (4) _____ тепло і холод, біль і поцілунок. За допомогою очей (5) _____ розмір, форму і колір предметів. Вухами ми (6) _____ звуки, носом (7) _____ і відчуваємо запахи, за допомогою язика (8) _____ смак. За допомогою м'язів і кісток люди (9) _____, ногами (10) _____.	мислити
(11) _____ ми легенями, а за допомогою мозку (12) _____.	ходити
Але найважливішим органом є серце, воно є органом життя.	почуватися
	дбати
	рухатися
	доторкатися
	дивитися
	бачити
	слухати
	чути
	нюхати

12. Поєднайте назви органів із назвами систем людського організму.

м'язи	нервова система
шлунок	серцево-судинна система
лімфатичні вузли	травна система
шкіра	м'язова система
легені	ендокринна система
кістки	покривна система
мозок	дихальна система
нирки	скелет
підшлункова залоза	репродуктивна система
статеві органи	видільна система
судини	імунна система

13. Прочитайте речення. Зверніть увагу на виділені слова.

1. *Усі* органи тіла людини належать до різних систем організму. 2. Серед *усіх* систем організму важко виділити найосновнішу. 3. Нервова система за допомогою мозку

регулює роботу *всіх* інших систем організму. 4. Серцево-судинна система транспортує кров судинами до *всіх* органів людського тіла. 5. Імунна система забезпечує захист *всього* організму. 6. Покривна система захищає *всю* поверхню тіла від пошкодження.

14. Вивчайте відмінкові форми означальних займенників *весь / увесь, вся / уся, все / усе, всі / усі*. Проаналізуйте, з якими прийменниками можуть вживатися подані вище займенники, використайте матеріал Таблиці 30: Прийменники й відмінки (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

Відмінок	Однина			Множина
	Чоловічий рід	Середній рід	Жіночий рід	
(Н)	весь	все	вся	всі
(Р)	всього () всього (,) усього		всієї () всієї (,) усієї	всіх () всіх (,) усіх
(Д)	всьому () всьому		всій () всій	всім () всім
(З)	всього / весь (,) всього / весь	все (,) все	всю (,) всю	всіх / всі (,) всіх / всі
(О)	(зі) всім (з/із) усім		(зі) всією = (з/із) усією	(зі) всіма = (з/із) усіма
(М)	(у, на) всьому (в) усьому		(у, на) всій = (в) усій	(у, на) всіх = (в) усіх

15. Складіть речення, використовуючи відповідні означальні займенники *весь / увесь, вся / уся, все / усе, всі / усі* у певній відмінковій формі та подані нижче слова.

Зразок: Процеси – *Усі процеси організму функціонують у межах норми.*

Спеціальності, час, сім'я, питання, організм, тіло, органи, світ, люди, життя, документи, інформація, діти, частина, пропозиції, книжка, слова, лікарня, ліки, способи.

16. Прочитайте діалог. Запитайте однокласників про інші цікаві факти, наведені нижче.

- Хусаєме, хочу в тебе дещо запитати.
- Будь ласка!
- Чи знаєш ти, який найсильніший м'яз у людському організмі?
- Складно сказати.
- Найсильніший м'яз – це язик.
- Як цікаво! Дякую!

- 1) Кількість кольорів, які може розрізняти людське око (10000000);
- 2) кількість кісток у скелеті дорослої людини (206);
- 3) найтвердіша речовина в організмі (емаль зубів);
- 4) відстань від книжки до очей під час читання (30 см).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Допишіть закінчення дієслів; утворіть речення.

дихати І

Теперішній час	я дихаю, <i>ти</i> диха_____, <i>він/вона</i> диха_____, <i>ми</i> диха_____, <i>ви</i> диха_____, <i>вони</i> диха_____
Минулий час	я дихав/дихала, <i>ти</i> диха_____/диха_____, <i>він</i> диха_____, <i>вона</i> диха_____, <i>ми</i> диха_____, <i>ви</i> диха_____, <i>вони</i> диха_____
Майбутній час	я дихатиму / <i>бúду</i> дихати, <i>ти</i> дихати_____/ <i>бúд</i> _____ дихати, <i>він/вона</i> дихати_____/ <i>бúд</i> _____ дихати, <i>ми</i> дихати_____/ <i>бúд</i> _____ дихати, <i>ви</i> дихати_____/ <i>бúд</i> _____ дихати, <i>вони</i> дихати_____/ <i>бúд</i> _____ дихати
Імператив	(<i>ти</i>) Диха_____! (<i>ми</i>) Диха_____! (<i>ви</i>) Диха_____!

дбати І

Теперішній час	я дбаю, <i>ти</i> дба_____, <i>він/вона</i> дба_____, <i>ми</i> дба_____, <i>ви</i> дба_____, <i>вони</i> дба_____
Минулий час	я дбав/дбала, <i>ти</i> дба_____/дба_____, <i>він</i> дба_____, <i>вона</i> дба_____, <i>ми</i> дба_____, <i>ви</i> дба_____, <i>вони</i> дба_____
Майбутній час	я дбатиму / <i>бúду</i> дбати, <i>ти</i> дбати_____/ <i>бúд</i> _____ дбати, <i>він/вона</i> дбати_____/ <i>бúд</i> _____ дбати, <i>ми</i> дбати_____/ <i>бúд</i> _____ дбати, <i>ви</i> дбати_____/ <i>бúд</i> _____ дбати, <i>вони</i> дбати_____/ <i>бúд</i> _____ дбати
Імператив	(<i>ти</i>) Дба_____! (<i>ми</i>) Дба_____! (<i>ви</i>) Дба_____!

2. Виконайте тестове завдання.

Встановіть відповідність.

1. відчувати запах
2. бачити
3. чути
4. смакувати

- А. відчувати на смак
Б. сприймати на слух
В. сприймати на нюх
Г. сприймати за допомогою органів зору

3. Допишіть закінчення слів.

1. Людськ____ серц____ працює постійно. 2. За допомогою м'яз____ і кісток людина рухається. 3. Ми дихаємо леген_____. 4. За допомогою мозк_____ людина може мислити. 5. За допомогою рот_____ їжа потрапляє у шлунок.

4. Впишіть пропущені слова.

1. Я не чую добре на ліві _____. Я відчуваю втрату _____. 2. Взимку шкіра на моїх _____ завжди суха. 3. Коли я їм тверду їжу, відчуваю дискомфорт у нижній _____. 4. Після роботи за комп'ютером я відчуваю дискомфорт у _____.

[illegible]

5. Вивчіть напам'ять нові слова та словосполучення.

Словник

біль	pain, ache	дитяче захворювання	child disease
направляти I – направити II	to direct	запобігати хворобі	to prevent a disease
огляд	examination	інфекційна хвороба	infectious disease
поліклініка	polyclinic	набута хвороба	acquired disease
симптом / ознака	symptom	невиліковна хвороба	incurable disease
скарга	complain	нещасний випадок	accident
скаржитися II – поскаржитися II	to complain	основна хвороба	basic disease
страждати I – постраждати I	to suffer	спадкова хвороба	hereditary disease
травма	trauma, shock	супровідна хвороба	associated disease
виліковна хвороба	curable disease	тривале захворювання	long-term illness
гостре захворювання	acute disease	хронічна хвороба	chronic disease
		швидка допомога	ambulance

* * *

[illegible]

III. Про хвороби

Групи прийменників за значенням.

Прийменники й відмінки (узагальнення)

1. Проаналізуйте ряди спільнокореневих слів із основами *хвороба*, *лікування*, *видушання*; для відповіді використовуйте матеріал Таблиці 6: Добірка словотвірних рядів (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

що?	хто?	який?	що робити?
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

2. Вивчайте слова та словосполучення.

захворювання, нещасний випадок, травма, швидка допомога,
симптом, скарга, скаржитися

3. Вивчайте конструкції, побудуйте речення.

бути + здоровий, -а, -і

Він здоровий.

Вона здорова.

Вони здорові.

бути + хворий, -а, -і

Я був хворий. = Я хворів.

Вона була хвора. = Вона хворіла.

Ви були хворі. = Ви хворіли.

4. Поєднайте подані прикметники зі словами *хвороба* / *захворювання*, утворіть речення. Назвіть хвороби, які ви знаєте.

Дитячий, інфекційний, тривалий, спадковий, хронічний, виліковний, основний.

5. Вивчайте конструкції, порівняйте значення висловів.

скарги / скаржитися + на + <i>що?</i> (З)	хворіти + на + <i>що?</i> (З)
страждати + на + <i>що?</i> (З)	страждати + від + <i>чого?</i> (Р)

Скаржитися на біль

Страждати від болю

Страждати на алергію =

Хворіти на алергію

6. Упишіть пропущені прийменники.

1. Хворий страждає _____ якогось дискомфорту у ділянці серця. 2. Жінка скаржиться _____ погане самопочуття. 3. Пацієнт страждає _____ хронічне захворювання. 4. Хто хворіє _____ алергію? 5. Що впливає _____ здоров'я людини?

7. Розгляньте матеріал таблиці.

Групи прийменників за значенням

Групи прийменників	Приклади	Питання	Контекст (відмінок)
Об'єктні	про, за, з, на, до, від, для	<i>про що?</i> <i>за ким?</i>	забути про біль (З) доглядати за хворим (О)
Просторові	в/у, на, до, від, з, біля, над, під, через, перед, за	<i>де?</i> <i>куди?</i> <i>звідки?</i>	лежати в лікарні (М) покласти на стіл (З) приїхати з університету (Р)
Часові	за, з, до, о/об, в/у, на, перед, після, через, під час, упродовж = протягом	<i>коли?</i>	початок за годину (З) поснідати до занять (Р) піти під час перерви (Р)
Причини	через, від, завдяки, у зв'язку	<i>чому?</i> <i>від чого?</i>	відпустка через хворобу (З) страждати від болю (Р)
Мети	для, за, на, по, у відповідь, з метою	<i>з якою метою?</i>	іти по ліки (З)
Способу дії	через, за допомогою	<i>як?</i>	говорити через силу (З)
Допустові	всупереч, незважаючи на	<i>всупереч чому?</i>	досягти всупереч обставинам (Д)
Умовні	за умови, за, без, у разі	<i>за якої умови?</i>	одужати за умови лікування (Р)
Кількісні	близько, до	<i>скільки?</i>	близько десяти разів (Р)
Означальні	з, без, від, для	<i>який?</i>	ліки з цукром (О) засіб від опіків (Р) книга для студентів (Р)

8. Проаналізуйте матеріал Таблиці 30: Прийменники й відмінки (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

9. Вставте пропущені прийменники, які підходять за змістом.

1. Здоров’я людини залежить _____ її способу життя. 2. _____ забруднення довкілля багато людей страждають _____ різні хвороби. 3. Правильне харчування важливе _____ нашого здоров’я. 4. Шкідливі звички негативно впливають _____ організм людини. 5. Шкідливо _____ здоров’я працювати _____ вихідних. 6. Втома може призвести _____ виникнення хронічних хвороб. 7. Часто поява захворювання пов’язана _____ емоційним станом людини. 8. _____ фізичній активності можна покращити стан здоров’я.

10. Прочитайте діалог. Запитайте однокласників про те, як уникнути захворювання та зберегти своє здоров’я. Для побудови діалогу використовуйте наведений матеріал.

- Привіт, давно тебе не бачив.
- Я хворів на застуду. Кілька дні не був на заняттях.
- Співчуваю. Ніхто не хоче хворіти.
- Погоджуюсь, адже хвороба – це, як мінімум, дискомфорт і витрати.
- Недарма кажуть, що профілактика краща за лікування. Тобі бажаю швидкого одужання.
- Дякую, я вже цілком одужав.

1) Дотримуватися правил гігієни; 2) слідкувати за якістю харчування; 3) бути фізично активним; 4) мати повноцінний сон; 5) відмовитися від шкідливих звичок.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Допишіть закінчення дієслів, утворіть речення.

скаржитися II

Теперішній час	я скаржуся, <i>ти</i> скаржи _____, <i>він/вона</i> скаржи _____, <i>ми</i> скаржи _____, <i>ви</i> скаржи _____, <i>вони</i> скарж _____
Минулий час	я скаржився/-лася, <i>ти</i> скаржи _____/скаржилася, <i>він</i> скаржи _____, <i>вона</i> скаржи _____, <i>ми</i> скаржи _____, <i>ви</i> скаржи _____, <i>вони</i> скаржи _____
Майбутній час	я скаржитимусь / бўду скаржитися, <i>ти</i> скаржити _____ / бўд _____ скаржитися, <i>він/вона</i> скаржити _____ / бўд _____ скаржитися, <i>ми</i> скаржити _____ / бўд _____ скаржитися, <i>ви</i> скаржити _____ / бўд _____ скаржитися, <i>вони</i> скаржити _____ / бўд _____ скаржитися
Імператив	(<i>ти</i>) Не скаржся! (<i>ми</i>) Не скарж _____! (<i>ви</i>) Не скарж _____!

страждати I

Теперішній час	я страждаю, <i>ти</i> стражда _____, <i>він/вона</i> стражда _____, <i>ми</i> стражда _____, <i>ви</i> стражда _____, <i>вони</i> стражда _____
----------------	---

постраждати I

Минулий час	я постражда _____ /постраждала, <i>ти</i> постраждав/постражда _____, <i>він</i> постражда _____, <i>вона</i> постражда _____, <i>ми</i> постражда _____, <i>ви</i> постражда _____, <i>вони</i> постражда _____
-------------	--

запобігати I

Теперішній час	я запобігаю, <i>ти</i> запобіга_____, <i>він/вона</i> запобіга_____, <i>ми</i> запобіга_____, <i>ви</i> запобіга_____, <i>вони</i> запобіга_____
Минулий час	я запобігав/запобігала, <i>ти</i> запобіга_____/запобіга_____, <i>він</i> запобіга_____, <i>вона</i> запобіга_____, <i>ми</i> запобіга_____, <i>ви</i> запобіга_____, <i>вони</i> запобіга_____
Майбутній час	я запобігатиму / буду запобігати, <i>ти</i> запобігати_____/ буду запобігати, <i>він/вона</i> запобігати_____/буду запобігати, <i>ми</i> запобігати_____/буду запобігати, <i>ви</i> запобігати_____/буду запобігати, <i>вони</i> запобігати_____/буду запобігати
Імператив	(<i>ти</i>) Запобіга_____! (<i>ми</i>) Запобіга_____! (<i>ви</i>) Запобіга_____!

запобігти II

Минулий час	я запобіг_____/запобіг_____, <i>ти</i> запобіг_____ /запобіг_____, <i>він</i> запобіг_____, <i>вона</i> запобіг_____, <i>ми</i> запобіг_____, <i>ви</i> запобіг_____, <i>вони</i> запобіг_____

2. Виконайте тестове завдання.

Встановіть відповідність.

1. *Take care of yourself.*
2. *I feel very ill.*
3. *Are you sick?*
4. *He is very sick and needs much care.*

- A. Ви хворі?
- Б. Я почуваюся дуже хворим.
- В. Він дуже хворий і потребує багато догляду.
- Г. Дбай про себе!

3. Утворіть форму відповідного відмінка іменників, використовуючи подані прийменники.

Зразок: (М) обстеження в (лікарня) – обстеження в лікарні.

(Р)	1) звернутися до (лікар)	звернутися до лікар_____
	2) ліки від (застида)	ліки від застуд_____
	3) біль під час (рух)	біль під час рух_____
	4) поліклініка для (дорослі)	поліклініка для доросл_____
(Д)	1) завдяки (поради) лікаря	завдяки рад_____ лікаря
(З)	1) дізнатися про (хвороба)	дізнатися про хвороб_____
	2) чекати на (лікар)	чекати на лікар_____
(О)	1) погане самопочуття пов'язане з (інфекція)	погане самопочуття пов'язане з інфекці_____
	2) боротися з (хвороба)	боротися з хвороб_____
(М)	1) біль у (горло)	біль у горл_____
	2) ліки в (аптека)	ліки в апте_____

4. Утворіть речення з поданими словами, використовуючи прийменники.

допомога – допомагати

біль – боліти

хвороба – хворіти

огляд – оглядати

лікування – лікувати

одужання – одужувати

5. Вивчіть напам'ять нові слова та словосполучення.

Словник

аспірант	graduate student	традиційний	traditional
аспірантура	graduate school	спеціаліст	specialist
бакалавр	bachelor	спеціальність	specialty
викладання	teaching	спеціалізуватися	specialize in
вступати I – вступити	go to (university)	стажуватися	to train (internships)
звіт	report	стоматологічний	dental
галузь	branch	фармацевтичний	pharmaceutical
гімназія	gymnasium	фельдшер	medical assistant
диплом	diploma	вартість навчання	cost of education
досвідчений	experienced	вибір спеціалізації	choice of specialization
екзамен (іспит)	exam (exam)	закінчити навчання	to graduate
інтернатура	internship	заочна форма	correspondence form
коледж	college	здобувати освіту	to get an education
лицей	lyceum	зубний технік	a dental technician
магістр	master	денна форма	full-time education
магістратура	magistracy	навчання	
масажист	masseur	державна форма	state form of education
медсестра	nurse	навчання	education
обирати	choose to get	доклінічний курс	preclinical course
ознайомлювати	acquainted	платна форма	paid form of education
ознайомлюватись	to get acquainted	навчання	education
опікуватися	to take care of	клінічні предмети	clinical subjects
ординатура	residency	мати на меті	to have a goal
освіта	education	ознайомити з (зі)	get acquainted with
спеціалізація	specialization	розпочати	start training
підтвердження	confirmation	навчання	
план	plan	складати іспит	to pass an exam
подальший	further	теоретичні	theoretical subjects
початківець	beginner	предмети	
практика	practice	термін навчання	training period
процес	process		
теорія	theory		

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

IV. Медична освіта у світі

Відмінкові форми кількісних числівників

1. Проаналізуйте ряди спільнокоренових слів із основами *навчання, план, практика, термін*; використовуючи матеріал Таблиці 6: Добірка словотвірних рядів (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together”).

<i>що?</i>	<i>хто?</i>	<i>який?</i>	<i>що робити?</i>
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

2. Від поданих слів утворіть прикметники, побудуйте словосполучення.

Медицина – _____ університет; диплом – _____ робота;
 стоматологія – _____ факультет; освіта – _____ процес;
 викладання – _____ стаж; документ – _____ підтвердження;
 інформація – _____ повідомлення; кафедра – _____ звіт.

3. Повторіть основні кількісні числівники (Таблиця 24, Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

4. Згадайте, з якими числівниками вживається та чи інша відмінкова форма іменника.

Числівник + іменник (Н)	Числівник + іменник (Р)	Числівник + іменник (Р.мн.)
1 рік, година	2,3,4 роки, години	5-20 років, годин

5 (хвилина), 24 (година), 3 (семестр), 6 (факультет), 8 (екзамен), 21 (залік), 32 (тиждень), 2 (інтернатура)

5. Вивчайте відмінкові форми кількісних числівників

Кількісні числівники

Тип I. Числівник «1»

		чоловічий рід	середній рід
(Н)	скільки?	один (навчальний рік)	одне (практичне заняття)
(Р)	скільких?	одного (навчального року)	одного (практичного заняття)
(Д)	скільким?	одному (навчальному року)	одному практичному заняттю
(З)	скільки?	один (навчальний рік)	одне (практичне заняття)
	скільких?	одного (викладача)	
(О)	скількима?	одним (начальним роком)	одним (практичним заняттям)
(М)	(на, в) скільких?	(в) одному (навчальному році)	(в) одному (практичному занятті)

		жіночий рід	множина
(Н)	скільки?	одна (лекційна аудиторія)	одні (іноземні студенти)
(Р)	скільких	однієї (лекційної аудиторії)	одних (іноземних студентів)
(Д)	скільким	одній (лекційній аудиторії)	одним (іноземним студентам)
(З)	скільки	одну (лекційну аудиторію)	одних (іноземних студентів)
(О)	скільких	однією (лекційною аудиторією)	одними (іноземними студентами)
(М)	(на, в) скільких?	(в) одній (лекційній аудиторії)	(в) одних (іноземних студентів)

6. Запишіть до числівників питання.

1. Одному _____, 2. Одне _____, 3. Одними _____, 4. Однією _____, 5. Одні _____, 6. в одних _____, 7. Одну _____, 8. Однією _____.

Тип II. Числівники «2,3,4, кілька, багато»

	чоловічий рід, середній рід	жіночий рід
(Н)	два, три, чотири, кілька, багатьох	дві
(Р)	двох, трьох, чотирьох, кількох, багатьох	двох
(Д)	двом, трьом, чотирьом, кільком, багатьом	двом
(З)	два, три, чотири, кількох, багатьох (двох, трьох, чотирьох)	дві двох
(О)	двома, трьома, чотирма, кількома, багатьма	двома
(М)	(в) двох, трьох, чотирьох роках, кількох, багатьох	(на) двох

7. Поставте до числівників питання і впишіть правильну відмінкову форму.

1. (2) _____ студентів, (3) _____ студенток, (4) _____, (кілька)
 _____ аспірантам, _____, (2) _____ бакалаврами, (4)
 _____ экзаменам, (3) _____ медсестр.

Тип III. Числівники «5-39, 41-80»

(Н)	п'ять	шість	сім	вісім	дев'ять	десять
(Р)	п'яти	шести	семи	восьми	дев'яти	десяти
	п'ятьох	шістьох	сімох	вісьмох	дев'ятьох	десятьох
(Д)	п'яти	шести	семи	восьми	дев'яти	десяти
	п'ятьом	шістьом	сімом	вісьмом	дев'ятьом	десятьом
(З)	п'ять	шість	сім	вісім	дев'ять	десять
	п'ятьох	шістьох	сімох	вісьмох	дев'ятьох	десятьох
(О)	п'ятьма	шістьма	сьома	вісьма	дев'ятьма	десятьма
	п'ятьома	шістьома	сімома	вісьмома	дев'ятьома	десятьома
(М)	(на) п'яти	(на) шести	(на) сьома	на вісьмох	(на) дев'ятьох	(на) десяти

(Н)	одинадцять	дванадцять	тринадцять	чотирнадцять	двадцять
(Р)	одинадцяти одинадцятьох	дванадцяти дванадцятьох	тринадцяти тринадцятьох	чотирнадцяти чотирнадцятьох	двадцяти двадцятьох
(Д)	одинадцяти одинадцятьом	дванадцяти дванадцятьом	тринадцяти тринадцятьом	чотирнадцяти чотирнадцятьом	двадцяти двадцятьом
(З)	одинадцять одинадцятьох	дванадцять дванадцятьох	тринадцять тринадцятьох	чотирнадцять чотирнадцятьох	двадцять двадцятьох
(О)	одинадцятьма одинадцятьома	дванадцятьма дванадцятьома	тринадцятьма тринадцятьома	чотирнадцятьма чотирнадцятьома	двадцятьма двадцятьома
(М)	(на) одинадцяти	(на) дванадцяти	(на) тринадцяти	(на) чотирнадцяти	(на) двадцяти

	чоловічий рід, середній рід	жіночий рід
(Н)	двадцять один (два, три, чотири, п'ять)	двадцять одна (дві, три, чотири, п'ять)
(Р)	двадцяти одного (двох, трьох, чотирьох, п'ятьох)	двадцяти одної (двох, трьох, чотирьох, п'яти)
(Д)	двадцяти одному (двом, трьом, чотирьом, п'ятьом)	двадцяти одній (двом, трьом, чотирьом, п'ятьом)
(З)	двадцять один (два, три, чотири, п'ять) двадцяти одного (двох, трьох, чотирьох, п'ятьох)	двадцять одну (двох, трьох, чотирьох, п'яти)
(О)	двадцяти одним (двома, трьома, чотирма, п'ятьма)	двадцяти однією (двома, трьома, чотирма, п'ятьма)
(М)	на двадцяти одному (двох, трьох, чотирьох, п'ятьох)	(на) двадцяти одній (двох, трьох, чотирьох, п'ятьох)

8. Поставте до числівників питання і впишіть правильну відмінкову форму.

(8) _____ професорів, (12) _____ бакалаврами, (21) _____ студенток, (24) _____ спеціалістів, (5) _____ доцентами.

Тип IV. Числівники «40, 90 100»

(Н)	сорок	дев'яносто	сто
(Р)	сорока	дев'яноста	ста
(Д)	сорока	дев'яноста	ста
(З)	сорок, сорока	дев'яносто	сто
(О)	сорока	дев'яноста	ста
(М)	(на, у) сорока	(на, у) дев'яноста	(на, у) ста

Тип V. Числівники «200, 300, 400.... 900»

(Н)	двісті	триста	чотириста	дев'ятсот
(Р)	двохсот	трьохсот	чотирьохсот	дев'ятисот
(Д)	двомстам	трьомстам	чотирьомстам	дев'ятистам
(З)	двісті	триста	чотириста	дев'ятсот
(О)	двомастами	тьомастами	чотирмастами	дев'ятьмастами дев'ятьомастами
(М)	(на, у) двохстах	(на, у) трьохстах	(на, у) чотирьохстах	(на, у) дев'ятистах

Тип VI. Числівники «1000, 1000000, 1000000000»

(Н)	тисяча	мільйон	мільярд
(Р)	тисячі	мільйона,	мільярд
(Д)	тисячі	мільйону мільйонові	мільярду мільярдів
(З)	тисячу	мільйон	мільярд
(О)	тисячею	мільйоном	мільярдом
(М)	(на, у) тисячі	(на, у) мільйоні	(на, у) мільярді

9. Встановіть відповідність числівника групі відмінювання.

9.1

1. Дванадцять	Група IV
2. Тисяча	Група VI
3. Один	Група III
4. Двадцять чотири	Група II
5. Дев'яносто	Група I
6. Чотири	Група V

9.2

1. Сорок	Група IV
2. Сімдесят	Група VI
3. Мільярд	Група III
4. Три	Група II
5. Дев'яносто	Група I
6. Сорок чотири	Група V

10. Провідмініайте числівники.

А. Вживайте числівники у формі родового відмінка (Р).

Немає (1) _____ студента. Не було (2) _____ студенток. Вправи з (3) _____ занять. Текст (кілька) _____ завдань.

Б. Вживайте числівники у формі у давального відмінка (Д).

Допомогти (3) _____ пацієнтам. Призначити лікування (4) _____ пацієнткам. Видати інструкції (5) _____ медсестрам. Направити листи (10) _____ коледжам.

В. Вживайте числівники у формі орудного відмінка (О).

Укласти угоди з (5) _____ магістрами. Мати співробітництво з (6) _____ магістратурами. Опікуватися (7) _____ пацієнтами. Керувати (8) _____ спеціалістами. Проходити тестування з (9) _____ бакалаврами. Навчатися разом із (10) _____ аспірантами.

11. Провідмініайте дієслова (Таблиця 29: Відмінювання дієслів, Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

вивчати I (ндв) – вивчити II (дв); вміти I (ндв)
--

12. Знайдіть зайве слово.

1. Ліцей, коледж, диплом, гімназія.
2. Спеціальність, інтернатура, ординатура, магістратура.
3. Лікар, початківець, медсестра, фельдшер.
4. Екзамен (іспит), залік, теорія, модульний контроль
5. Медичний, фармацевтичний, стоматологічний, клінічний

13. Прочитайте та перекладіть нові слова та вирази. Утворіть із ними речення.

Освіта

Диплом

- 1) медична освіта
- 2) платна освіта
- 3) безкоштовна освіта
- 4) здобути освіту

- 1) дипломна робота
- 2) диплом бакалавра
- 3) диплом магістра
- 4) післядипломна освіта

14. Прочитайте й перекладіть текст.

Медична освіта в Індії

В Індії ступень бакалавра медицини та бакалавра хірургії (MBBS - Bachelor of Medicine and Bachelor of Surgery) здобувається протягом п'яти з половиною років навчання в медичних коледжах. Навчальний план розпочинається з одного року доклінічних досліджень із загальнонаукових предметів. Зокрема в цей період студенти ознайомлюються з основами анатомії, фізіології та біохімії.

Подальші півтора роки відведено параклінічним та клінічним дослідженням у галузі патології, фармакології, мікробіології та судової медицини. Вже на цьому етапі лекційні заняття та лабораторні роботи з зазвичай проводяться після 13:00, аби студенти могли відвідувати клінічні палати та амбулаторні відділення вранці. Наступний етап - короткі курси (тривалістю 15 днів) з педіатрії, психіатрії, дерматології, респіраторної медицини та туберкульозу.

Окремий рік виділяється на вивчення соціальної та профілактичної медицини. Здебільшого увага на цьому етапі приділяється хворобам вух, горла, носа та офтальмології.

Довершує курс однорічне клінічне стажування, яке має на меті ознайомити студента зі стандартами огляду, диференційної діагностики та повного ведення пацієнтів. Окрім стандартної клінічної допомоги, майбутній лікар також отримує досвід ведення палати, управління персоналом та ґрунтовні навички консультування.

Аби отримати наступний кваліфікаційний рівень магістра хірургії або доктора медицини (MD - Master of Surgery or Doctor of Medicine) потрібні додаткові три роки підготовки. Аспіранти за медичними спеціалізаціями навчаються ще два роки.

Паралельно із сучасною – західною моделлю медицини, що була впроваджена під час британського колоніального правління, Індія має власні стародавні системи. Це: йога, натуропатія та гомеопатія (сукупно називаються AYUSH). Етнічні напрямки медицини також потребують диплому про медичну освіту. Аби отримати відповідну кваліфікацію потрібно вчитись той же термін, що і бакалаврам медицини та бакалаврам хірургії – п'ять з половиною років.

15. Дайте відповіді на запитання до тексту.

1. Скільки років потрібно вчитися в медичному коледжі Індії, аби здобути ступінь бакалавра?
2. Які предмети вивчають студенти-медики в Індії на першому році навчання?
3. Чи потрібно мати освіту фахівцям, які практикують гомеопатію в Індії?
4. Чому в Індії лекційні заняття та лабораторні роботи зазвичай проводяться у другій половині дня?
5. Що має на меті навчальна програма студентів-медиків в Індії?
6. Чи вчать майбутніх медиків в Індії основам управління персоналом?

16. Прочитайте діалог. Запитайте однокласників про особливості медичної освіти в їхній рідній країні.

– Скільки років потрібно вчитися на лікаря у твоїй країні?

– Не менше _____ років.

– Це для отримання диплому бакалавра?

– Так. Далі йде магістратура та аспірантура (інтернатура).

– Скільки ще часу потрібно вчитися аби отримати ліцензію лікаря?

– Все залежить від спеціалізації. Від _____ до _____ років. Тож загалом виходить _____ років.

– Натомість в Україні це _____ років.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Допишіть закінчення дієслів; утворіть речення.

здобувати І

Теперішній час	я здобуваю, ти здобува_____, він/вона здобува_____, ми здобува_____, ви здобува_____, вони здобува_____
Минулий час	я здобував/-ла, ти здобував/-ла, він здобува_____, вона здобува_____, ми здобува_____, ви здобува_____, вони здобува_____
Майбутній час	я здобуватиму / буду здобувати, ти здобува_____/ буд_____ здобувати, він/вона здобува_____/ буд_____ здобувати, ми здобувати_____/ буд_____ здобувати, ви здобувати_____/ буд_____ здобувати, вони здобуватимуть_____/ буд_____ здобувати
Імператив	(ти) Здобувай! (ми) Здобува_____! (ви) Здобува_____!

здобути I

Минулий
час

я здобу_____/здобу_____, *ти* постраждав/здобу_____,
він здобу_____, *вона* здобу_____, *ми* здобу_____,
ви здобу_____, *вони* здобу_____

2. Порівняйте значення дієслів, утворіть речення.

Знайомитися _____

Ознайомлюватися _____

3. Запишіть слова у відповідній відмінковій формі.

Протягом (1, рік) _____ студенти-медики в Індії проходять курс доклінічних досліджень. Близько (2, рік) _____ відведено параклінічним та клінічним дослідженням у галузі патології, фармакології, мікробіології та судової медицини. Курси з педіатрії, психіатрії, дерматології, респіраторної медицини та туберкульозу обмежені (15, день) _____. Крім того (1, рік) _____ передбачено для вивчення отоларингології та офтальмології.

4. Напишіть розповідь про систему медичної освіти у Вашій країні.

5. Вивчіть напам'ять нові слова та словосполучення.

Словник

вміння	skill	стажувальний	internship
державний екзамен	state exam	стажування	internship
(іспит)		стажист	trainee
екзаменаційний	examining	суспільний	social
екзаменувати	examine	загальна медицина	general medicine
клініка	clinic	медична практика	medical practice
клінічний	clinical	медична психологія	medical psychology
порядок	order	медична соціологія	medical sociology
порядковий	ordinal	практичні навички	practical experience
професіоналізм	professionalism	професійне мовлення	professional speech
профіль	profile	соціокультурна	socio-cultural
профільний	profile	комунікація	communication
		чинник	factor

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

V. Медична освіта в Україні

Відмінкові форми кількісних числівників

1. Проаналізуйте ряди спільнокореневих слів із основами *початок*, *відомість*, *перехід*, *підготовка* використовуючи матеріал Таблиці 6: Добірка словотвірних рядів (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

що?	хто?	який?	що робити?
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

2. Від поданих слів утворіть прикметники, побудуйте словосполучення.

екзамен – _____ сесія; клініка – _____ дослідження; профіль – _____ дисципліна; стажування – _____ термін; порядок – _____ числівник; психологія – _____ чинник; професія – _____ колектив.

3. Згадайте приклади вживання порядкових числівників. Дайте відповіді на запитання.

- Яке сьогодні число? _____
- Який зараз рік? _____
- В якій групі Ви навчаєтесь? _____
- Ви навчаєтесь на третьому курсі? _____
- Який це для Вас семестр навчання? _____

4. Впишіть правильно порядкові числівники.

50 (тролейбус), 7 (година), 2 (рік), 4 (семестр), 5 (група), 3 (заняття), 8 (завдання), 11 (хвилина)

5. Згадайте відмінкові закінчення прикметників (Таблиця 22, Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

6. Вивчайте відмінкові форми порядкових числівників. Порівняйте їх з відмінковими формами прикметників.

Порядкові числівники «перший/перша/перше/перші»

		чоловічий рід	середній рід
(Н)	котрий?	перший (навчальний рік)	перше (практичне заняття)
(Р)	котрого?	першого (навчального року)	першого (практичного заняття)
(Д)	котрому?	першому (навчальному року)	першому (практичному заняттю)
(З)	котрий?	перший (навчальний рік)	перше (практичне заняття)
	котрого?	першого (викладача)	
(О)	котрим?	першим (навчальним роком)	першим (практичним заняттям)
(М)	(на, в) котрому?	(в) першому (навчальному році)	(на) першому (практичному занятті)

		жіночий рід	множина
(Н)	котра?	перша (лекційна аудиторія)	перші (іноземні студенти)
(Р)	котрої?	першої (лекційної аудиторії)	перших (іноземних студентів)
(Д)	котрій?	першій (лекційній аудиторії)	першим (іноземним студентам)
(З)	котру?	першу (лекційну аудиторію)	перших (іноземних студентів)
(О)	котрою?	першою (лекційною аудиторією)	першими (іноземними студентами)
(М)	(на, в) котрій?	(в) першій (лекційній аудиторії)	(у) перших (іноземних студентів)

7. Поставте до числівників питання і впишіть правильні відмінкові форму.

Першій _____, першими _____, першу _____, в першій _____, першою _____, перша _____.

Порядкові числівники «другий - десятий»

(Н)	другий	третій	четвертий	п'ятий	десятий
	друга	третя	четверта	п'ята	десята
	друге	третє	четверте	п'яте	десяте
	другі	треті	четверті	п'яті	десяті
(Р)	другого	третього	четвертого	п'ятого	десятого
	другої	третьої	четвертої	п'ятої	десятої
	других	третіх	четвертих	п'ятих	десятих
(Д)	другому	третьому	четвертому	п'ятому	десятому
	другій	третій	четвертій	п'ятій	десятій
	другим	третім	четвертим	п'ятим	десятим
(З)	другий	третій	четвертий	п'ятий	десятий
	(другого)	(третього)	(четвертого)	(п'ятого)	(десятого)
	другу	третю	четверту	п'яту	десяту
	друге	третє	четверте	п'яте	десяте
	других	третіх	четвертих	п'ятих	десятих
(О)	другим	третім	четвертим	п'ятим	десятим
	другою	третьою	четвертою	п'ятою	десятою
	другими	третіми	четвертими	п'ятими	десятими
(М)	(на) другому	(на) третьому	(на) четвертому	(на) п'ятому	(на) десятому
	(на) другій	(на) третій	(на) четвертій	(на) п'ятій	(на) десятій
	(на) других	(на) третіх	(на) четвертих	(на) п'ятих	(на) десятих

8. Впишіть правильні відмінкові форми порядкових числівників.

(1) _____ студент, (3) _____ аспіранта, (2) _____
магістру, (4) _____ лікарем, (5) _____ студенткою, (8)
_____ лаборантом, (10) на _____ поверсі.

Порядкові числівники «одинадцятий - двадцятий»

(Н)	одинадцятий	дванадцятий	тринадцятий	двадцятий
	одинадцята	дванадцята	тринадцята	двадцята
	одинадцять	дванадцять	тринадцять	двадцять
	одинадцяті	дванадцяті	тринадцяті	двадцяті
(Р)	одинадцятого	дванадцятого	тринадцятого	двадцятого
	одинадцятої	дванадцятої	тринадцятої	двадцятої
	одинадцятих	дванадцятих	тринадцятих	двадцятих
(Д)	одинадцятому	дванадцятому	тринадцятому	двадцятому
	одинадцятій	дванадцятій	тринадцятій	двадцятій
	одинадцятим	дванадцятим	тринадцятим	двадцятим
(З)	одинадцятий	дванадцятий	тринадцятий	двадцятий
	(одинадцятого)	(дванадцятого)	(тринадцятого)	(двадцятого)
	одинадцятю	дванадцятю	тринадцятю	двадцятю
	одинадцять	дванадцять	тринадцять	двадцять
	одинадцятих	дванадцятих	тринадцятих	двадцятих
(О)	одинадцятим	дванадцятим	тринадцятим	двадцятим
	одинадцятою	дванадцятою	тринадцятою	двадцятою
	одинадцятими	дванадцятими	тринадцятими	двадцятими
(М)	(на) одинадцятому	(на) дванадцятому	(на) тринадцятому	(на) двадцятому
	(на) одинадцятій	(на) дванадцятій	(на) тринадцятій	(на) двадцятій
	(на) одинадцятих	(на) дванадцятих	(на) тринадцятих	(на) двадцятих

Порядковий числівник «двадцять перший»

	чоловічий рід	середній рід	жіночий рід	множина
(Н)	двадцять перший	(е)	двадцять перша	двадцять перші
(Р)	двадцять першого		двадцять першої	двадцять перших
(Д)	двадцять першому		двадцять першій	двадцять першим
(З)	двадцять перший	(е)	двадцять першу	двадцять перших
	двадцять першого			
(О)	двадцять першим		двадцять першою	двадцять першими
(М)	(в/у, на) двадцять першому		(у/в, на) двадцять першій	(в/у, на) двадцять перших

9. Впишіть правильні відмінкові форми порядкових числівників.

(12) _____ палаті, (17) _____ пацієнтку, (20) _____ день,
(21) _____ добу, (25) _____ студентів.

Порядковий числівник «сотий»

	чоловічий рід	середній рід	жіночий рід	множина
(Н)	сотий	(е)	сота	соті
(Р)	сотого		сотої	сотих
(Д)	сотому		сотій	сотим
(З)	сотий сотого	(е)	соту	сотих
(О)	сотим		сотою	сотими
(М)	(в/у, на) сотому		(у/в, на) сотій	(в/у, на) сотих

Порядковий числівник «тисячний»

	чоловічий рід	середній рід	жіночий рід	множина
(Н)	тисячний	(е)	тисячна	тисячні
(Р)	тисячного		тисячної	тисячних
(Д)	тисячному		тисячному	тисячним
(З)	тисячний тисячного	(е)	тисячну	тисячні
(О)	тисячним		тисячною	тисячними
(М)	(в/у, на) тисячному		(у/в, на) тисячній	(в/у, на) тисячних

10. Вживайте порядкові числівники у формі відповідного відмінка.

Українську мову студенти-іноземці вивчають з (1) _____ курсу. Спочатку вони здобувають навички соціокультурної комунікації. А вже на (3) _____ курсі практикують основи професійного мовлення. Також із (1) _____ курсом пов'язано вивчення латинської мови.

11. Провідмініайте дієслова (Таблиця 29: Відмінювання дієслів, Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

слухати І (ндв) – послухати ІІ (дв); вміти І (ндв)
--

12. Прочитайте та перекладіть нові слова та вирази. Утворіть із ними речення.

Інтернатура

- 1) вибір спеціалізації
- 2) вдосконалення рівня
- 3) самостійна практика

Ординатура

- 1) розвиток умінь та навичок
- 2) поглиблення знань
- 3) підтвердження кваліфікації

13. Прочитайте й перекладіть текст.

Медична освіта в Україні

В Україні повний термін навчання для лікаря становить 6–9 років, 5–6 із яких він здобуває освіту у вищому навчальному закладі та 1–3 витрачає на проходження інтернатури та магістратури.

Майбутні фармацевти та стоматологи навчаються 5 років, а ось навчання за спеціальністю «Медицина» триває 6 років.

Перші два роки навчання присвячений відведено на доклінічний курс. Протягом цього часу студенти здобувають знання з таких предметів, як: анатомія, гістологія, біохімія, фізіологія тощо. Вони слухають лекції, відвідують семінари, виконують різноманітні самостійні завдання.

Другий, третій та четвертий курси спрямований на здобуття практичних навичок. Ключові дисципліни на цьому етапі: хірургія, патологія, психіатрія, неврологія, фармакологія.

Шостий рік – це вже безпосередня робота з пацієнтами в медичних закладах. Після цього студенти, в разі успішно складених іспитів, отримують дипломи.

В медичній системі України передбачені такі етапи післядипломної освіти, як інтернатура та ординатура. В інтернатурі майбутні лікарі обирають спеціалізацію та

вдосконалюють власний професійний рівень. Навчання може тривати від одного до трьох років в залежності від обраної спеціалізації. Лише після цього лікар-початківець може самостійно працювати з пацієнтами.

Ординатура – це вища форма підтвердження медичної кваліфікації. Основним завданням клінічної ординатури є поглиблення професійних знань, підвищення рівнів умінь та навичок лікаря-спеціаліста за його лікарським фахом.

14. Дайте відповіді на запитання до тексту.

1. Скільки років займає здобуття вищої медичної освіти в Україні?
2. Які предмети вивчають студенти на першому році навчання?
3. Чи відрізняється тривалість навчання за спеціальностями «Медицина» та «Стоматологія?»
4. В чому особливість шостого року навчання?
5. Яка функція інтернатури та ординатури?

15. Відновіть діалог.

– Мохамеде, доброго дня. Скільки складає повний термін навчання лікаря в Україні?

– Зазвичай, це _____ років.

– Скільки з них займає навчання в університеті?

– Не менше _____ років.

– А в чому полягає функція інтернатури?

– _____

– Ти плануєш вчитися в інтернатурі в Україні?

– _____

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Допишіть закінчення дієслів, утворіть речення.

обирати І

Теперішній час	я обираю, ти обира_____, він/вона обира_____, ми обира_____, ви обира_____, вони обира_____
Минулий час	я обирав/-ла, ти обирав/-ла, він обира_____, вона обира_____, ми збира_____, ви обира_____, вони обира_____
Майбутній час	я обиратиму / буду обирати, ти обира_____/ буд_____ обирати, він/вона обира_____/ буд_____ обирати, ми обирати_____/ буд_____ добирати, ви обирати_____/ буд_____ обирати, вони обира_____/ буд_____ обирати
Імператив	(ти) Обирай! (ми) Обира_____,! (ви) Обира_____,!

обрати І

Минулий час	я обра_____/обра_____, ти обра_____/обра_____, він обра_____, вона обра_____, ми обра_____, ви обра_____, вони обра_____
-------------	--

2. Провідмініяйте словосполучення.

(Н)	дві тисячі двадцять другий рік
(Р)	_____
(Д)	_____
(З)	_____
(О)	_____
(М)	_____

3. Напишіть розповідь, чому Ви вирішили здобувати медичну освіту в Україні?

4. Вивчіть напам'ять нові слова та словосполучення.

Словник

адміністративний	administrative	провідний	leading
визнання	recognition	психологічний	psychological
виповнюватися I –	to be fulfilled	унікальний	unique
виповнитися II		фахівець	specialist
запровадження	introduction	бібліотечний фонд	library fund
морфологічний	morphological	дистанційне навчання	Distance Learning
наголошувати I –	to emphasize	клінічна база	clinical base
наголосити II		клінічний досвід	clinical experience
науково-педагогічний	scientific and	мати змогу	to be able to
	pedagogical	новітня технологія	the latest
невід'ємний	integral		technology
педагогічний	pedagogical	освітній процес	educational
платформа	platform		process
		складний прикметник	complex adjective

* * *

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

VI. НМУ ім. О. Богомольця

Способи творення складних прикметників

1. Пригадайте ряди спільнокореневих слів із основами *навчання, університет, студент*; для відповіді використовуйте матеріал Таблиці 6: Добірка словотвірних рядів (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

що?	хто?	який?	що робити?
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

2. Знайдіть спільнокоренені слова.

Наголошувати, знати, обов’язковий, користувач, новий, клінічний, визнання, наголос, клініка, знаний, обов’язок, клініцист, оголошення, знання, новітній, користуватися.

3. Прочитайте словосполучення. Поміркуйте, від яких слів утворені прикметники.

Адміністративний корпус _____
навчальний корпус _____
морфологічний корпус _____
фізико-хімічний корпус _____
санітарно-гігієнічний корпус _____
стоматологічний корпус _____
фармацевтичний корпус _____

4. Проаналізуйте способи творення складних слів, використовуючи матеріал таблиці 5: Способи словотворення (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

How to write complex adjectives

By joining together:

- Complex adjectives, formed by connecting a noun to an adjective agreeing with it: *спинномозковий*;
- Complex adjectives, the first component of which is an adverb: *внутрішньолікарняний*.

By joining with a hyphen:

- Complex adjectives, formed from two adjectival stems if the stem notions are not subordinate to each other: *науково-педагогічний*;
- Complex adjectives the first part of which ends in -ико: *медико-психологічний*;
- Complex adjectives formed from two or more stems, which mean the quality with an additional shade, the shades of colours: *кисло-солодкий*;
- Complex adjectives the first component of which is a numeral written in numbers: *180-річний*.

5. Подані нижче прикметники розподіліть на дві групи.

Написання складних прикметників	
Разом	Через дефіс
1	2

____) лікувально/діагностичний, ____) внутрішньо/лікарняний, ____) серцево/судинний, ____) спинно/мозковий, ____) пато/генетичний, ____) респіраторно/вірусний, ____) водно/сольовий, ____) медико/психологічний, ____) мікро/біологічний, ____) науково/педагогічний, ____) соціо/культурний, спільно/кореневий.

6. А. Вивчайте конструкції, побудуйте речення.

ВИПОВНЮЄТЬСЯ

ВИПОВНИЛОСЯ + кому, чому + скільки

ВИПОВНИТЬСЯ

Б. Впишіть відповідну форму дієслів *виповнюватися* – *виповнитися*.

1. У 2021 році Національному медичному університету імені О.О. Богомольця _____ 180 років. 2. У 2022 році Національному медичному університету імені О.О. Богомольця _____ 181 рік. 3. Наступного року НМУ імені О.О. Богомольця _____ 182 роки.

7. Виконайте тестове завдання.

Вкажіть спосіб написання складного прикметника, утвореного від поданих слів.

1. медицина + психологія
2. лікування + діагностика
3. мікро + біологія
4. спорт + зал

- А. разом
Б. через дефіс

8. Прочитайте і перекладіть текст.

НМУ імені О.О. Богомольця

У 2021 році Національному медичному університету імені О.О. Богомольця виповнилося 180 років. Він є провідним медичним університетом України і має велике міжнародне визнання. Наш університет – це сучасний вищий навчальний заклад із унікальною історією та власними традиціями. На сьогодні в університеті навчаються понад 14000 студентів, аспірантів, магістрів, інтернів, клінічних ординаторів з України та 64 країн світу. В НМУ імені О.О. Богомольця викладають понад 1400 науково-педагогічних працівників, серед яких – знані академіки, професори, доценти. Ректор університету професор Ю.Л. Кучин наголошує, що «основне завдання університету – підготовка лікарів, фахівців, в обов'язки яких входять захист і збереження здоров'я нації. Університет тісно пов'язаний із практичною охороною здоров'я».

В університеті є шість навчальних корпусів, серед яких – морфологічний, фізико-хімічний, стоматологічний та інші. Практичний клінічний досвід майбутні лікарі мають змогу отримати в Університетській клініці та Стоматологічному медичному центрі. Понад 50 клінічних кафедр НМУ розташовано на 135 клінічних базах у провідних лікарнях міста Києва.

У результаті запровадження новітніх технологій навчання невід'ємним елементом освітнього процесу стала унікальна платформа дистанційного навчання LIKAR_NMU. На платформі розміщено понад 2000 відео-лекцій та семінарів і близько 32000 тестових завдань із різних дисциплін. Університетська бібліотека має велику історію та фонд із майже 685 тис. книг. Сьогодні це сучасна бібліотека з Інтернет-центром та комп'ютерними класами, яка обслуговує понад 16 тис. користувачів.

В університеті навчаються студенти дев'яти факультетів. Це, зокрема, чотири медичних, фармацевтичний і медико-психологічний факультети, а також факультет підготовки іноземних громадян. Випускники університету працюють у 55 країнах світу.

9. Поєднайте частини речень.

1. Національному медичному університету імені О.О. Богомольця	а) провідним медичним університетом України.
2. Наш університет є	б) понад 1400 науково-педагогічних працівників.
3. В університеті навчаються	в) захист і збереження здоров'я нації.
4. В НМУ імені О.О. Богомольця викладають	г) понад 14000 студентів, аспірантів, магістрів, інтернів.
5. Основне завдання університету	г) розташовано на 135 клінічних базах.
6. До обов'язків лікарів входять	д) виповнилося 180 років.
7. Понад 50 клінічних кафедр НМУ розташовано	е) у 55 країнах світу.
8. Випускники університету працюють	є) підготовка лікарів.

10. Побудуйте діалог, використовуючи поданий матеріал.

— _____	назва університету, в якому Ви навчаєтеся
— _____	
— _____	
— _____	факультети в університеті
— _____	
— _____	Ваш факультет і курс
— _____	
— _____	
— _____	кількість студентів в університеті
— _____	
— _____	
— _____	кількість викладачів, які працюють в університеті
— _____	
— _____	

—	_____	кількість кафедр в університеті
—	_____	
—	_____	
—	_____	назви кафедр, на яких у Вас є заняття
—	_____	
—	_____	
—	_____	розклад Вашої групи
—	_____	
—	_____	
—	_____	улюблені дисципліни
—	_____	
—	_____	університетська бібліотека, читальний зал
—	_____	
—	_____	
—	_____	університетська клініка, музей
—	_____	
—	_____	
—	_____	спортивний зал, стадіон
—	_____	
—	_____	
—	_____	університетські гуртожитки
—	_____	

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Допишіть закінчення дієслів, утворіть речення.

наголошувати І

Теперішній час

я наголошую, *ти* наголошу _____,
він/вона наголошу _____,
ми наголошу _____, *ви* наголошу _____,
вони наголошу _____

Минулий час	я наголошував /-ла, <i>ти</i> наголошу_____/
	наголошу_____,
	<i>він</i> наголошу_____, <i>вона</i> наголошу_____,
	<i>ми</i> наголошу_____, <i>ви</i> наголошу_____,
	<i>вони</i> наголошу_____

наголосити II

Минулий час	я наголоси_____/ наголосила, <i>ти</i> наголосив / наголоси_____,
	<i>він</i> наголоси_____, <i>вона</i> наголоси_____,
	<i>ми</i> наголоси_____, <i>ви</i> наголоси_____, <i>вони</i> наголоси_____

2. А. Ознайомтеся з назвами медичних університетів України.

Зверніть увагу!

ім. = імені (кого?)

Буковинський державний медичний університет _____

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова _____

Запорізький державний медичний університет _____

Івано-Франківський національний медичний університет _____

Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького _____

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця _____

Національний фармацевтичний університет _____

Одеський національний медичний університет _____

Сумський державний університет _____

Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського _____

Харківський національний медичний університет _____

Б. Вкажіть, у якому місті розташовано університет?

3. Поєднайте дати і події з історії університету; побудуйте розповідь.

10 травня 1840 року	указ про створення медичного факультету в Київському університеті святого Володимира
вересень 1841 року	відкриття медичного факультету
1843 рік	призначення професора Володимира Караваєва першим деканом медичного факультету
травень 1845 року	перший випуск
1920 рік	створення Київського інституту охорони здоров'я
1921 рік	назва – Київський медичний інститут
1946 рік	присвоєння інституту ім'я академіка Олександра Олександровича Богомольця
1965 рік	створення Музею історії медицини
1992 рік	назва – Український державний медичний університет імені О.О. Богомольця
1995 рік	статус Національного університету, назва – Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

4. Утворіть прикметники від поданих іменників і побудуйте з цими прикметниками словосполучення.

Адміністрація, фармацевт, наука, навчання, спорт, студент, комп'ютер, клініка, медицина, стоматологія, університет.

5. Розкажіть, що є у Вашому університеті і чого немає. У відповіді використайте подані слова та словосполучення.

Слова: спортивний зал, стадіон, сучасна бібліотека, читальний зал, клініка, медпункт, музей, комп'ютерні класи, лабораторія, гуртожитки, готель, студентська їдальня, буфети, кав'ярня.

6. Розкажіть про Ваше навчання в університеті. Побудувати розповідь Вам допоможуть запитання.

1. Як називається університет, в якому Ви навчаєтесь?
2. Як називаються факультети у вашому університеті?
3. На якому факультеті і на якому курсі Ви навчаєтесь?
4. Скільки студентів навчається у вашому університеті?
5. Скільки викладачів працює в університеті?
6. Скільки кафедр є в університеті?
7. На яких кафедрах у вас є заняття?
8. Який у Вас розклад? Які пари у Вас сьогодні?
9. Навчатися важко чи легко? У Вас цікаве навчання?
10. Які дисципліни Вам подобаються?
11. У вашому університеті є сучасна бібліотека, читальний зал, велика клініка, музей?
12. Який спортивний зал в університеті? Є стадіон?
13. Скільки гуртожитків в університеті? Вони нові чи старі?
14. Вам подобається ваш університет?
15. Що подобається і, можливо, не подобається Вашим одногрупникам?

7. Вивчіть напам'ять нові слова та словосполучення.

Словник

амбулаторія	outpatient clinic	медичний пункт	medical point
відділення	department	міська лікарня	city hospital
госпіталь	hospital	міська поліклініка	city polyclinic
госпіталізація	hospitalization	обласна лікарня	regional hospital
госпіталізувати	to hospitalize	перебувати на обліку	to be registered
диспансер	dispensary	пологовий будинок	maternity hospital
диспансеризація	medical examination	практикувати	to practice
діагностувати	diagnose	приймальне відділення	reception department
доглядати	to care		
досліджувати	to explore / investigate	проводити	to carry out medical examination
зберігати	to save	диспансеризацію	to undergo medical examination
клініка	clinic	проходити	examination
курорт	resort	диспансеризацію	district hospital
курувати	to supervise	районна лікарня	blood transfusion station
оглядати	to examine	станція переливання крові	ambulance station
палата	ward	станція швидкої медичної допомоги	
санаторій	sanatorium	центральної міської лікарня	central city hospital
санаторно-курортний	sanatorium	центральної районної лікарня	central district hospital
відділення лікарні	hospital department	центральної районної поліклініка	central district polyclinic
відділення невідкладної допомоги	emergency department	онкологічний диспансер	oncology dispensary
дитяча лікарня	children's hospital	психіатрична лікарня	psychiatric hospital
дитяча поліклініка	children's polyclinic	туберкульозна лікарня	tuberculosis hospital
діагностичний центр	diagnostic center		
інфекційна лікарня	infectious disease hospital		
кардіологічний центр	cardiology center		
лікарня швидкої медичної допомоги	ambulance hospital		

* * *

[illegible]

VII. Система охорони здоров'я в Україні. Лікувальні заклади

Питальні слова (узагальнення).

Поняття про складнопідрядне речення

1. Проаналізуйте ряди спільнокореневих слів із основою *лікарня*, *клініка*, використовуючи матеріал таблиці 6: Добірка словотвірних рядів (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”). Утворіть речення з даними словами.

2. Доберіть спільнокореневі слова до поданих слів.

<i>що?</i>	<i>хто?</i>	<i>який?</i>	<i>що робити?</i>
допомога	_____	_____	_____
госпіталь	_____	_____	_____
_____	_____	_____	практикувати
_____	_____	_____	стажуватися

3. Утворіть із поданими словами словосполучення та речення.

Клініка, курорт, диспансеризація, лікарня, допомога, лабораторія.

4. Пригадайте, які питання ви зустрічали у питальних реченнях. Наведіть приклади.

5. Поставте правильне питання: *де, коли, чому, куди, звідки?, кого?, з ким, як, навіщо?*

1. _____ Максим відпочивав – На курорті . 2. _____ Марія повернеться додому? – Після того, як вийде з обласної лікарні. 3. _____ Соганд не відвідала подругу у лікарні? – Вона була на уроці. Після уроку вона поїде до подруги у пологовий будинок. 4. _____ Сема їде зараз? – Зараз вона їде в діагностичний центр. 5. _____ Іван говорить? – Із завідувачем туберкульозного відділення. 6. _____ Ірина шукає? – Ірина шукає лікаря із кардіологічного диспансеру. 7. _____ Олексій їде? – Він їде з онкологічної лікарні. 8. _____ Іван поїде після візиту до центральної районної поліклініки? – Він поїде на станцію швидкої допомоги.

6. А. Прочитайте. Запам'ятайте.

A complex sentence is a sentence that consists of two parts. One part - the main, the second - the subordinate. The subordinate part explains the main part, or a word from the main part. You can ask questions from the subordinate clause to the main one.

The subordinate clause may precede the main sentence or may stand after it. The subordinate clause is separated by commas.

Such sentences are divided into:

1. **Time.** Question *коли? Як довго? Відколи? Доки?* In the answer we use *коли, як, тільки, скоро, поки, після того як, лише, щойно, з того часу як і т.д.* Я піду до лікаря, як тільки отримаю аналізи.
2. **Place.** Question *Де? Куди? Звідки?* In the answer we use *де, куди, звідки, туди, тут, усюди і т.д.* Я знаю, де розташований кабінет терапевта.
3. **Mode of action.** Question *Як? Яким чином? Яким способом?* In the answer we use *як, мов, наче, ніби, щоб і т.д.* Кардіолог може пояснити, як вживати ліки.
4. **Restrictive.** Question *який?* In the answer we use *який, котрий, чий, що, щоб.* Лікар направляє хворого до медичної сестри, що робить перев'язки.

Б. Утворіть речення, використовуючи правила побудови підрядних речень.

7. Порівняйте значення дієслів оглядати і доглядати, провідмінійте їх і побудуйте речення.

доглядати І (ндв) – доглянути І (дв); оглядати І (ндв) – оглянути І (дв)
--

8. Прочитайте, знайдіть відповідники. Розкажіть, чи є такі заклади у вашому місті? Які лікарі там працюють?

Амбулаторія	це заклад, де лікують пацієнта, а також навчають
Диспансер	це заклад, де надають спеціалізовану допомогу
Клініка	це місце, де відпочивають під час відпустки
Санаторій	це заклад, де оздоровлюють пацієнта після важкого захворювання
Курорт	заклад де працюють над профілактикою хвороб

9. А. Прочитайте текст. Перекладіть. Розкажіть про систему охорони здоров'я у вашій країні.

В Україні система охорони здоров'я складається з трьох рівнів – національного, регіонального та місцевого. Ці рівні представлені Міністерством охорони здоров'я та різноманітними закладами охорони здоров'я, такими як лікарні, диспансери, клініки та санаторії, які допомагають пацієнтам одужувати та запобігати хворобам.

В Україні є первинна, вторинна і третинна лікувально-профілактична допомога, які забезпечують постійну підтримку пацієнта. Первинну допомогу можна отримати в медичних пунктах, міських поліклініках, амбулаторіях, де лікарі загальної практики можуть надати швидку допомогу під час травм.

Вторинну допомогу надають лікарі-спеціалісти у міських та районних лікарнях, де можна лікувати специфічні захворювання внутрішніх органів та систем організму.

Третинна допомога – допомога у випадку, коли є складне захворювання. Таку допомогу отримують у диспансерах, обласних лікарнях, спеціалізованих лікарнях, дослідних інститутах, коли фахівці у звичайних лікарнях не можуть допомогти. Таку допомогу надають вузькопрофільні спеціалісти.

Якщо пацієнт захворів, але почуває себе добре, він має піти в амбулаторію, де працює його лікар. Кожен пацієнт в Україні підписує контракт з лікарем і йде на прийом тільки до нього. Якщо лікар розуміє, що захворювання серйозне, то виписує

направлення до спеціаліста. Такі спеціалісти проводять обстеження у поліклініках та лікарнях міста чи села.

Б. Знайдіть речення з підрядними частинами. Поставте питання до цих частин. Які питальні слова ви використали? До якого виду вони належать?

10. Поєднайте частини речень.

1) В Україні три рівні охорони здоров'я –	а) лікарі-спеціалісти у різних лікарнях
2) Система охорони здоров'я це	б) міських та районних лікарнях
3) Первинну допомогу отримують у	в) у диспансерах, спеціалізованих лікарнях
4) Третинну допомогу надають	г) національний, регіональний та місцевий
5) Вторинну допомогу отримують у	г) міських поліклініках, амбулаторіях
6) Третинну допомогу можна отримати у	д) Міністерство охорони здоров'я та різноманітні заклади охорони здоров'я
7) Вторинну допомогу надають	е) вузькопрофільні спеціалісти

11. Прочитайте діалог, перекладіть. Створіть власний діалог за зразком.

- Привіт, Саро.
- Привіт, Ахмеде.
- Саро, скажи, будь ласка, чому держава приділяє увагу системі охорони здоров'я?
- Я думаю, що сьогодні здоров'я людини – це одна із умов розвитку держави.
- Ти знаєш, хто опікується системою охорони здоров'я в Україні?
- Так, нею опікуються Міністерство охорони здоров'я та заклади охорони здоров'я.
- Які заклади охорони здоров'я ти знаєш?
- Санітарно-профілактичні, лікувально-профілактичні, санаторно-курортні, аптечні.

- Яку допомогу можна отримати в амбулаторіях?
- В амбулаторіях можна отримати загальну медичну та первинну медико-санітарну допомогу. Тут можна зробити кардіограму, виміряти тиск. Також у деяких амбулаторіях роблять щеплення від інфекційних хвороб.
- Ти знаєш, хто працює в амбулаторії?
- Лікарі-терапевти або лікарі загальної практики та медичні сестри.
- Я що ти знаєш про високоспеціалізовану профілактичну допомогу?
- Я знаю, що ця допомога надається у разі складних випадків для діагностування та лікування захворювань.
- Чи чула ти про санаторії? Для чого вони?
- Санаторії - це спеціалізовані заклади, де пацієнти відновлюють здоров'я після серйозних захворювань. В Україні багато таких закладів, наприклад у Моршині, у Трускавці, у Миргороді. Там відпочивають та лікуються дорослі та діти.
- Дякую, що розповіла. Я дізнався багато нового. Бувай
- Зустрінемось!

12. Відновіть діалог. Побудуйте діалог за зразком.

- Міріам, а скільки рівнів має національна система охорони здоров'я України?
- _____.
- Якими закладами представлені ці рівні?
- _____.
- Які рівні медико-профілактичної допомоги ти знаєш?
- _____.
- А де надають первинну лікувально-профілактичну допомогу?
- _____.
- Міріам, як ти вважаєш, де можна отримати спеціалізовану лікувально-профілактичну допомогу?
- _____.
- Як ти вважаєш, кому надають високоспеціалізовану допомогу? Які хвороби лікують у таких закладах?
- _____.

13. Використайте подані словосполучення у складнопідрядних реченнях.

Зразок: *Лікар розпитує хворого, коли хоче знати більше інформації про пацієнта.*

Зберігати аналізи

Курувати хворого

Перебувати у клініці

Перебувати на обліку

Діагностувати захворювання

Оглядати пацієнта

Проходити диспансеризацію

Госпіталізувати пацієнта

14. Оберіть, які з поданих закладів належать до первинної, вторинної і третинної допомоги в Україні. Чи є такий розподіл у вашій країні?

ПЕРВИННА

ВТОРИННА

ТРЕТИННА

Дитяча поліклініка, відділення невідкладної допомоги, кардіологічний диспансер, медичний пункт, обласна лікарня, пологовий будинок, центральна міська лікарня, онкологічний диспансер, туберкульозна лікарня.

15. Дайте відповіді на питання.

1. Що ви знаєте про групи крові? 2. Які групи крові ви знаєте? 3. Чи Ви чули про станції переливання крові? 4. Навіщо потрібно переливати кров? 5. Ви колись здавали кров на переливання? Чому? 6. Хто такий донор? 7. Де здають кров? 8. У вашій країні дозволяють переливати кров пацієнтам? Чому? 9. Як часто можна здавати кров?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Допишіть закінчення дієслів, утворіть речення.

підключатися I

Теперішній час	я підключаюся, <i>ти</i> підключу_____, <i>він/вона</i> підключу_____, <i>ми</i> підключу_____, <i>ви</i> підключу_____, <i>вони</i> підключу_____
Минулий час	я підключався/-лася, <i>ти</i> підключу_____/підключу_____, <i>він</i> підключу_____, <i>вона</i> підключу_____, <i>ми</i> підключу_____, <i>ви</i> підключу_____, <i>вони</i> підключу_____
Майбутній час	я підключатимусь / буду підключатися, <i>ти</i> підключати_____/буду_____ підключатися, <i>він/вона</i> підключати_____/буду_____ підключатися, <i>ми</i> підключати_____/буду_____ підключатися, <i>ви</i> підключати_____/буду_____ підключатися, <i>вони</i> підключати_____/буду_____ підключатися
Імператив	(<i>ти</i>) Підключу_____! (<i>ми</i>) Підключу_____! (<i>ви</i>) Підключу_____!

досліджувати I

Теперішній час	я досліджую, <i>ти</i> досліджу_____, <i>він/вона</i> досліджу_____, <i>ми</i> досліджу_____, <i>ви</i> досліджу_____, <i>вони</i> досліджу_____
Минулий час	я досліджував/-ла, <i>ти</i> досліджу_____/досліджу_____, <i>він</i> досліджу_____, <i>вона</i> досліджу_____, <i>ми</i> досліджу_____, <i>ви</i> досліджу_____, <i>вони</i> досліджу_____

Майбутній час	я досліджуватиму/ буду досліджувати, <i>ти</i> досліджу _____ / б'уд _____ досліджувати, <i>він/вона</i> досліджу _____ / б'уд _____ досліджувати, <i>ми</i> досліджу _____ / б'уд _____ досліджувати, <i>ви</i> досліджу _____ / б'уд _____ збирати, <i>вони</i> досліджу _____ / б'уд _____ досліджувати
Імператив	(<i>ти</i>) Досліджу! (<i>ми</i>) Досліджу _____! (<i>ви</i>) Досліджу _____!

приймати І

Теперішній час	я приймаю, <i>ти</i> прийма _____, <i>він/вона</i> прийма _____, <i>ми</i> прийма _____, <i>ви</i> прийма _____, <i>вони</i> прийма _____
Минулий час	я приймав/-ла, <i>ти</i> прийма _____/прийма _____, <i>він</i> прийма _____, <i>вона</i> прийма _____, <i>ми</i> прийма _____, <i>ви</i> прийма _____, <i>вони</i> прийма _____
Майбутній час	я прийматиму/ буду приймати, <i>ти</i> прийма _____ / б'уд _____ приймати, <i>він/вона</i> прийма _____ / б'уд _____ приймати, <i>ми</i> прийма _____ / б'уд _____ приймати, <i>ви</i> прийма _____ / б'уд _____ збирати, <i>вони</i> прийма _____ / б'уд _____ приймати
Імператив	(<i>ти</i>) Приймай! (<i>ми</i>) Прийма _____! (<i>ви</i>) Прийма _____!

2. Вивчіть напам'ять нові слова та словосполучення.

Словник

акушер-гінеколог	obstetrician-	нефролог	nephrologist
/ жіночий лікар	gynecologist	оперувати	to operate
алерголог	allergist	оториноларинголог	otorhinolaryngologist
виписувати І	to write out	онколог	oncologist
вислуховувати І	to listen	офтальмолог	ophthalmologist
гастроентеролог	gastroenterologist	психіатр	psychiatrist
гематолог	hematologist	пульмонолог	pulmonologist
головний лікар	chief physician	ревматолог	rheumatologist
досліджувати	to explore	терапевт	therapist
ендокринолог	endocrinologist	травматолог	traumatologist
інфекціоніст	infectious disease specialist	уролог	urologist
	cardiologist	фтизіатр	phthysiologist
кардіолог	nurse (m.)	хірург	surgeon
медбрат	nurse (f.)	санітар	orderly
медсестра	neurologist	етика лікаря	ethics of the doctor
невропатолог	neurosurgeon	лікарська таємниця	medical confidential
нейрохірург		медичний персонал	medical staff
		робити аналізи	to do analyzes

* * *

[illegible]

[illegible]

VIII. Медичний персонал. Лікарський фах

Іншомовні слова в українській мові.
Подвоєння букв в іншомовних словах.
Складнопідрядне означальне речення

1. Прочитайте назви спеціальностей. Чи чули ви про таких фахівців? Які органи та системи тіла вони лікують? У яких закладах вони працюють? Розкажіть, яка спеціальність вас цікавить? Чому?

гінеколог	оториноларинголог	травматолог
алерголог	онколог	хірург
гастроентеролог	пульмонолог	ендокринолог
кардіолог	терапевт	інфекціоніст

2. Прочитайте.

The Ukrainian language has ukrainian words and borrowed words from other languages! Usually, we borrow words from English, German, Italian, Latin, Greek, etc. For such words there are rules for translation:

a) If a word (proper name) has a doubling of consonants, it is preserved in translation: *Марокко, Голландія, Ніцца, Гіппократ.*

b) Double letters are preserved in all derived words: *марокканець (Марокко), андоррський (Андорра).*

c) doubling does not occur in common names of foreign origin: *маса, клас, грип, колектив*

How to find foreign words:

A) have the letter "F": *фізика*

B) begin with a vowel: *аудиторія*

C) have a combination of several consonants or vowels: *гастроентеролог, обструкція.*

3. Запишіть слова з подвоєнням приголосних або без подвоєння.

Профес__ор, грам__атика, міл__ьйон, ак__омодація, ал__ерген, ап__ендикс,
гемор__агія, депрес__ія, диф__узія, ім__уногенез, кап__а, кол__апс, кор__екція.

4. А. Знайдіть запозичені та українські слова. Поясніть, чому ви зробили такий вибір.

Стоматолог, зараження, очний лікар, гінеколог, офтальмолог, оториноларинголог, зубний лікар, ін'єкція, інфекція, препарат, укол, засіб, жіночий лікар.

Б. Наведіть власні приклади, які ви чули.

5. Прочитайте.

A complex sentence is a sentence that consists of two parts. One part - the main, the second - the subordinate. The subordinate Restrictive part explains the main part, or a word from the main part. You can ask questions from the subordinate clause to the main one.

You can create such a sentence using connecting words: *який, чий, котрий, хто, що*

Such sentence answers the question *який? котрий? хто саме?, що саме?*

Question words: *який /a/e/i?, котрий/a/e/i?, що (про що)?*

In compound sentences with a subordinate Restrictive clause, the words to which it joins have the meaning of language, thought, perception, feeling, state: *сказати, просити, відповідати; розуміти, думати; бачити, чути; треба, шкода, важливо, добре.*

1. Я бачив студента (*якого?*), який шукав свого лікаря. 2. Студентка взяла книжку (*яку?*), яку викладач залишив в аудиторії. 3. Лікар виписав рецепт (*який?*), що допоможе пацієнту одужати. 4. Студентки не знають (*чого?*), хто їхній новий викладач. 6. Ахмед знає (*що?*), що він хоче стати пульмонологом. 7. Сема каже (*що?*), що хоче піти до хірурга після уроку. 8. Алі сказав (*що?*), що завтра відвідає офтальмолога.

6. Впишіть на місці пропусків потрібний сполучник (який, яка, яке, які, котрий, котра, котре, котрі) у правильній формі

Це та ендокринолог, _____ мене лікувала. Я хочу стати таким хірургом, _____ буде добре лікувати пацієнтів. Вчора я асистував на операції, _____ я ніколи не забуду. Пацієнт готується до анестезії, _____ йому має зробити лікар. Тиждень тому Шіма говорив із пацієнтом, _____ хоче у нього лікуватися. Я був у травматологічному кабінеті, _____ нещодавно відремонтували. Ахмед купив підручник з інфекційних хвороб, _____ давно побачив у магазині.

Зверніть увагу!

Лікар-стоматолог = зубний лікар = лікар, який лікує зуби та ясна; лікар-гінеколог = жіночий лікар = лікар, який лікує жіночі хвороби

7. Доповніть речення за зразком.

Зразок: Ендокринолог – це лікар, який лікує ендокринні захворювання.

Стоматолог – це _____

Офтальмолог – це _____

Гематолог – це _____

Кардіолог – це _____

Нефролог – це _____

Ревматолог – це _____

Травматолог – це _____

Онколог – це _____

Інфекціоніст – це _____

Психіатр – це _____

Нейрохірург – це _____

Уролог – це _____

8. Побудуйте речення з дієсловами: *оглядати, виписувати, оперувати, досліджувати, робити аналізи, вислуховувати, направляти, записувати.*

9. Поєднайте частини речень.

- 1) Я знайшла книгу,
- 2) На іспиті були завдання,
- 3) У пульмонолога є стетоскоп,
- 4) Це той пацієнт,
- 5) Лікар розповів мені про пляму,
- 6) Онколог оглянув пацієнта,

- а) який прийшов на диспансеризацію
- б) які ми не готували
- в) яка мене зацікавила
- г) яку давно хотіла купити дерматолог
- г) який шукав собі нового лікаря
- д) яким він вислуховує пацієнта

10. Поставте питання до підрядної частини складного речення.

1. Сьогодні я склав іспит, який був дуже важливий для мене. 2. Вона відвідала хірурга, про якого давно чула. 3. Онколог виписав рецепти, які мають вилікувати пацієнта. 4. Медична сестра поставила крапельницю пацієнтці, яка лежала у ліжку. 5. Санітар допомагає медичній сестрі з пацієнтом, який має важку хворобу. 6. Ірина думає про травматолога, з яким учора розмовляла. 7. Сергій бачить лікарню, де працює його сестра-кардіолог. 8. Антон іде у відділення гастроентерології, куди поклали його дружину на лікування. 9. Михайло зустрічає терапевта, з яким він підписав договір.

11. Знайдіть правильне пояснення спеціальності.

1. Лікар-кардіолог – це 2. Лікар-офтальмолог – це 3. Лікар-онколог – це
4. Лікар-гінеколог – це 5. Лікар-уролог – це 6. Лікар-пульмонолог – це
7. Лікар-нейрохірург – це 8. Лікар-хірург – це 9. Лікар-нефролог – це
10. Медична сестра – це 11. Санітар – це

А) лікар, який лікує хвороби сечового міхура та статевих органів; б) середній медичний персонал, який допомагає лікарю; в) лікар, який лікує пухлини; г) лікар, який лікує легені; ґ) лікар, який лікує нирки; д) молодший медичний персонал, що слідкує за чистотою і допомагає медичним сестрам; е) лікар, який лікує серце і судини; є) лікар, який лікує очі; ж) лікар, який лікує травми нервів та судин; з) лікар, який лікує відкриті та закриті травми; и) лікар, який лікує жіночі хвороби;

12. А. Прочитайте діалог. Перекладіть.

- Привіт, Німа!
- Привіт, Алі!
- Як твої справи?
- Добре. А твої?
- Чудово. Я чув, що ти вступив до університету?

- Так. Я склав іспити, коли отримав результати, був дуже щасливий.
- В якому університеті ти навчаєшся?
- Я навчаюся у медичному університеті. Я обрав спеціальність, яка допоможе багатьом людям одужати!
- Яку спеціальність ти обрав?
- Я хочу стати ендокринологом, так як ця спеціальність дуже потрібна сьогодні у світі.
- Чому ти так вважаєш?
- Після пандемії виросла кількість захворювань ендокринної системи. Я знаю багатьох людей, які тепер мають хвороби щитоподібної залози або діабет.
- Отже, ти хочеш допомагати людям? Це чудово!
- Я теж так думаю. Маю надію, що все вийде.
- Я теж. Гарного тобі навчання!
- Дякую. Бувай!
- Бувай.

Б. Побудуйте власний діалог. Дайте відповідь на запитання: Яку спеціальність ви обрали і чому? Використовуйте у діалозі слова зі словника.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

13. З двох простих речень зробіть одне складне речення.

1. Медична сестра робить укол пацієнту. Він не любить робити уколи.
2. Пацієнт боїться стоматолога. Стоматолог буде лікувати зуб пацієнту.
3. Махса дала мені свій зошит з анатомії. У зошиті були усі теми.
4. У поліклініці я побачив свого лікаря. Лікар ішов у свій кабінет.
5. На столі лежав підручник з офтальмології. Студент забув підручник після пари.
6. У Івана були книги з психіатрії. Іван дуже любить психіатрію.

14. Доповніть речення. Використовуйте сполучники або сполучні слова та назви спеціальностей.

Зразок: Максим і Олеся прийшли в аудиторію, де проводив лекцію лікар-кардіолог.

Усюди були студенти, _____

З гуртожитку вийшли студенти, _____

Маха давно не зустрічалася з тими, _____

Аліреза вчив предмет, _____

Соганд читала книгу, _____

Ми зустріли друзів, _____

Вони побачили викладача, _____

Лікар виписав рецепт, _____

15. Закінчіть речення, використовуючи сполучники *де/куди* та нові слова – назви спеціальностей.

1. Вони їхали у поліклініку, _____

2. Ми купували каву у кафе, _____

3. Він читав книгу у кабінеті, _____

4. Олена зайшла аудиторію, _____

5. Сашко взяв підручники у бібліотеці, _____

6. Лікар написав направлення у лікарню, _____

7. Медична сестра пішла у кімнату, _____

8. Лаборант зробив аналіз крові у лабораторії, _____

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Поєднайте дві частини речення.

1) Добре складають іспит ті студенти,	а) які викладач дав на домашнє завдання
2) На іспиті були ті завдання,	б) на який їм вказав лаборант
3) Лікар поставив той діагноз,	в) який шкодив пацієнту
4) Група пішла у той кабінет,	г) яку давно хотіла
5) Нейрохірург розрізав той нерв,	д) які ми готували під час навчання
6) Атрін купила ту книгу	е) які вивчаються під час семестру
7) Захра прочитала той конспект	ж) який я очікувала почути
8) Сіна вивчив ті слова,	з) який їй дала Марі

2. Допишіть закінчення дієслів, утворіть речення.

Оглядати І

Теперішній час	я оглядаю, <i>ти</i> огляда_____, <i>він/вона</i> огляда_____, <i>ми</i> огляда_____, <i>ви</i> огляда_____, <i>вони</i> огляда_____
Минулий час	я оглядав/-ла, <i>ти</i> огляда_____/огляда_____, <i>він</i> огляда_____, <i>вона</i> огляда_____, <i>ми</i> огляда_____, <i>ви</i> огляда_____, <i>вони</i> огляда_____
Майбутній час	я оглядатиму___/ <i>б'ю</i> оглядати, <i>ти</i> огляда_____/ <i>б'ю</i> _____ оглядати, <i>він/вона</i> огляда_____/ <i>б'ю</i> _____ оглядати, <i>ми</i> огляда_____/ <i>б'ю</i> _____ оглядати, <i>ви</i> огляда_____/ <i>б'ю</i> _____ оглядати, <i>вони</i> огляда_____/ <i>б'ю</i> _____ оглядати
Імператив	(<i>ти</i>) Не оглядай! (<i>ми</i>) Не огляда_____ (<i>ви</i>) Не огляда_____!

оглянути І

Минулий час	я оглянупу_____/ оглянупу_____, <i>ти</i> оглянупу_____ оглянупу_____, <i>він</i> оглянупу_____, <i>вона</i> оглянупу_____, <i>ми</i> оглянупу_____, <i>ви</i> оглянупу_____, <i>вони</i> оглянупу_____
-------------	---

оперувати І

Теперішній
час

я оперую, ти оперу_____, він/вона оперу_____.

ми оперу_____, ви оперу_____, вони оперу_____

Минулий
час

я оперував/-ла, ти оперу _____/ оперу ____, він оперу _____,
вона оперу _____, ми оперу _____, ви оперу _____,
вони оперу _____

Майбутній час

я оперуватиму___/ буду оперувати, ти оперу _____/ будь _____
оперувати, він/вона оперу _____/ будь _____ оперувати,
ми оперу _____/ будь _____ оперувати, ви оперу _____/
будь _____ оперувати, вони оперу _____/ будь _____ оперувати

прооперувати І

Минулий
час

я прооперу_____ / прооперу_____, ти прооперу_____
/ прооперу_____, він прооперу_____, вона прооперу_____,
ми прооперу_____, ви прооперу_____,
вони прооперу_____

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

3. Вивчіть напам'ять нові слова та словосполучення.

СЛОВНИК

алергія	allergy	режим	regime
знеболювання	anaesthesia	рекомендувати І	to recommend
ін'єкція	injection	рятувати І –	to save, rescue
кашель	cough	врятувати І	
кашляти І	to cough	температура	temperature
масаж	massage	тиск	blood pressure
нежить	nasal cold	травмувати(ся) І	to traumatize
оброблення (рани)	(wound) treatment	аналіз крові	blood test
опік	burn, scald	біль у горлі	sore throat
перев'язування	bandaging,	біль у серці	heartache
	dressing	біль у шлунку	stomach ache
потерпілий	injured	встановлювати	to make a
приймання	reception,	діагноз	diagnosis
	appointment	ліжковий режим	bed rest
пульс	pulse	надавати медичну	to give medical
рана	wound	допомогу	treatment
		страховий поліс	insurance policy

* * *

[illegible]

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

IX. У лікаря

Вираження причини дії (чому?).

Складне речення з підрядним причини

1. Доберіть спільнокореневі слова, використовуючи матеріал Таблиці 6: Добірка словотвірних рядів (Граматичний довідник “Let’s learn Ukrainian together!”).

<i>що?</i>	<i>хто?</i>	<i>який?</i>	<i>що робити?</i>
_____	лікар	_____	_____
_____	_____	хворий	_____
знеболення	_____	_____	_____

2. Поміркуйте, в якому значенні вжито прийменник *у* в назві теми, вкажіть відмінок іменника.

3. Прочитайте дієслова й запам’ятайте питальні займенники, з якими вони вживаються. Утворіть речення.

скаржитися

на що?

хворіти

на що? відколи?

почуватися

як?

відчувати

що?

піклуватися

про кого? про що?

кашляти

як?

направляти

куди?

рекомендувати

що?

Вираження причини дії (чому?)

4. Вивчайте модель складного речення з підрядним реченням причини.

Дія + *тому що* + причина

5. Конструйте речення за поданою моделлю. Ставте запитання і давайте на них відповіді.

Дія	(чому?)	Причина
Хворий прийшов до лікаря.		Хворий погано почувається.
<i>Хворий прийшов до лікаря,</i>	<i>тому що</i>	<i>він погано почувається.</i>
Ахмед зараз у поліклініці,	тому що	_____
_____	тому що	вони піклуються про своє здоров'я.
_____	тому що	у нього болять зуби.
Марія іде в аптеку,	тому що	_____
_____	тому що	йому треба пройти обстеження.
_____	тому що	їй потрібно здати аналізи.
Я вивчаю медицину,	тому що	_____

6. Заповніть таблицю відповідними дієслівними формами, використовуючи контекст. Направляти І – направити ІІ, скаржитися ІІ, почуватися І, відчувати І – відчуті І, рекомендувати І – порекомендувати І.

Теперішній час	Минулий час
Лікар <u>направляє</u> пацієнта до лабораторії, тому що йому потрібно зробити аналізи.	Лікар <u>направив</u> пацієнта до лабораторії й чекає на результати аналізів.
_____	<i>скаржився</i>
_____	_____
<i>почувається</i>	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	Лікарка <i>порекомендувала</i> _____
_____	_____

7. Прочитайте і перекладіть речення. Вставте пропущені прийменники, які підходять за змістом.

1. Усім студентам необхідно проходити медичний огляд ____ поліклініці. 2. Окуліст перевірить зір, стоматолог огляне зуби, терапевт виміряє тиск, медсестра поміряє зріст та вагу. 3. ____ лабораторії зроблять аналіз крові. 4. Якщо ви стежите _____ здоров'ям, ви рідко хворієте.

8. Поєднайте частини речень.

1. Поліклініка – це	а) реєстратура, кабінети лікарів, лабораторія, діагностичні та процедурні кабінети.
2. У поліклініці надають	б) це амбулаторний лікувально-профілактичний заклад.
3. У поліклініці є	в) обстежують хворих, надають їм рекомендації, виписують направлення на аналізи.
4. У поліклініці лікарі	г) міряють температуру, пульс, тиск, роблять ін'єкції.
5. Медичні сестри	г) загальну і спеціалізовану медичну допомогу.
6. У процедурних кабінетах медичні сестри роблять	д) різні процедури: масажі, інгаляції, компреси, перев'язки.
7. У діагностичних кабінетах лікарі	е) електрокардіограф, системи ультразвукової діагностики (УЗД), рентген
8. Медична апаратура – це	є) за допомогою медичної апаратури обстежують пацієнта та встановлюють діагноз.

9. Прочитайте речення. Впишіть пропущені слова, до яких подано переклад, відповідно до змісту.

1. У разі поганого самопочуття студенти звертаються до студентської _____ . 2. Шахін прийшов у _____, тому що в нього сьогодні висока _____ . 3. В реєстратурі хлопець сказав, що йому потрібна консультація _____ . 4. Шахіна направляють до _____ загальної практики. 5. Лікар приймає в _____ № 5. 6. Лікар-терапевт вислухав скарги _____ і оглянув хворого. 7. Шахін отримав направлення на аналізи до _____ і рекомендації щодо _____ .	1) <i>polyclinic</i> 2) <i>temperature</i> 3) <i>doctor</i> 4) <i>room</i> 5) <i>patient</i> 6) <i>laboratory</i> 7) <i>treatment</i>
---	---

10. Поєднайте слова у словосполучення, утворіть речення.

У + раз _____
звертатися + лікар _____
лікар + загальна практика _____
приймати + кабінет _____
скарги + пацієнт _____
направлення + аналізи _____
рекомендації + лікування _____

11. Дайте відповіді на запитання.

1. Куди звертаються студенти в разі поганого самопочуття?
2. Яку медичну допомогу надають у поліклініці?
3. Чому Шахін прийшов у поліклініку?
4. Чому пацієнти звертаються в реєстратуру?
5. Які лікарі-спеціалісти є в поліклініці?
6. Яку допомогу надає пацієнтам лікар-терапевт?
7. Чому хворим потрібно йти до лабораторії?
8. Яким є результат візиту пацієнта до лікаря?

12. Відновіть діалог про роботу лікаря, записавши репліки-запитання.

- _____ ?
- Лікар відновлює здоров'я людини шляхом діагностики та лікування хвороб.
- _____ ?
- Профілактика дає можливість підтримувати здоров'я людини.
- _____ ?
- У разі поганого самопочуття люди звертаються в поліклініку.
- _____ ?
- Спочатку треба взяти направлення до лікаря в реєстратурі поліклініки.
- _____ ?
- Направлення дають до сімейного лікаря.
- _____ ?
- Сімейний лікар вислуховує скарги хворого та обстежує його.
- _____ ?
- Лікар встановлює діагноз хвороби і призначає лікування хворого.
- _____
- У складних випадках сімейний лікар направляє пацієнта до лікарів-спеціалістів.
- _____ ?
- Лікування безоплатне, якщо пацієнт має страховий поліс.
- _____ ?
- Лікування хворого і його перебування в лікарні під час захворювання оплачує страхова компанія.

13. Прочитайте подану інформацію і сконструйте фрази.

1. Хворому терміново потрібен лікар	тому що	погане самопочуття
2. Хусам іде в поліклініку		висока температура тіла
3. Лікар-терапевт направив Марію до окуліста		проблема із зором
4. Лікар впевнено діагностував захворювання		ретельне обстеження пацієнта
3. Лікування пацієнта безоплатне		страховий поліс

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Допишіть закінчення дієслів, утворіть речення.

надавати І

Теперішній час	я надаю, <i>ти</i> нада _____, <i>він/вона</i> нада _____, <i>ми</i> нада _____, <i>ви</i> нада _____, <i>вони</i> нада _____
Минулий час	я надавав/надава _____, <i>ти</i> надава _____/нада _____, <i>він</i> надава _____, <i>вона</i> надава _____, <i>ми</i> надава _____, <i>ви</i> надава _____, <i>вони</i> надава _____
Майбутній час	я надаватиму / бўду _____, <i>ти</i> надавати _____ / бўд _____, <i>він/вона</i> надавати _____ / бўд _____, <i>ми</i> надавати _____ / бўд _____, <i>ви</i> надавати _____ / бўд _____, <i>вони</i> надавати _____ / бўд _____

надати І

Минулий час	я надав/нада _____, <i>ти</i> нада _____/нада _____, <i>він</i> нада _____, <i>вона</i> нада _____, <i>ми</i> нада _____, <i>ви</i> нада _____, <i>вони</i> нада _____
Майбутній час	я надам, <i>ти</i> надаси, <i>він/вона</i> надасть, <i>ми</i> нада _____, <i>ви</i> нада _____, <i>вони</i> нада _____
Імператив	(<i>ти</i>) Нада _____! (<i>ми</i>) Нада _____! (<i>ви</i>) Нада _____!

звертатися І

Теперішній час	я звертаюся, <i>ти</i> зверта _____, <i>він/вона</i> зверта _____, <i>ми</i> зверта _____, <i>ви</i> зверта _____, <i>вони</i> зверта _____
Минулий час	я звертався/зверталася, <i>ти</i> зверта _____/зверта _____, <i>він</i> зверта _____, <i>вона</i> зверта _____, <i>ми</i> зверта _____, <i>ви</i> зверта _____, <i>вони</i> зверта _____
Майбутній час	я звертатимусь / <i>б</i> уду звертатись, <i>ти</i> звертати _____ / <i>б</i> уду звертатись, <i>він/вона</i> звертати _____ / <i>б</i> уду звертатись, <i>ми</i> звертати _____ / <i>б</i> уду звертатись, <i>ви</i> звертати _____ / <i>б</i> уду звертатись, <i>вони</i> звертати _____ / <i>б</i> уду звертатись
Імператив	(<i>ти</i>) Зверта _____! (<i>ми</i>) Зверта _____! (<i>ви</i>) Зверта _____!

звернутися І

Минулий час	я звернувся/зверну _____, <i>ти</i> зверну _____/зверну _____, <i>він</i> зверну _____, <i>вона</i> зверну _____, <i>ми</i> зверну _____, <i>ви</i> зверну _____, <i>вони</i> зверну _____
Майбутній час	я звернусь, <i>ти</i> зверне _____, <i>він/вона</i> зверне _____, <i>ми</i> зверне _____, <i>ви</i> зверне _____, <i>вони</i> зверну _____
Імператив	(<i>ти</i>) Зверн _____! (<i>ми</i>) Зверн _____! (<i>ви</i>) Зверн _____!

2. Виконайте тестове завдання.

Встановіть відповідність.

1. Вона хвора.	A. <i>I am taking care of my health.</i>
2. Він почувається слабким після хвороби.	Б. <i>I feel very ill.</i>
3. Я турбуюся про своє здоров'я.	В. <i>She is ill.</i>
4. Я почуваюся дуже хворим.	Г. <i>He feels weak after his illness.</i>

3. Вивчіть напам'ять нові слова та словосполучення.

Словник

бинт	bandage	цілодобово	around the clock
вакцина	vaccine	шприц	syringe
вживати І – вжити І / приймати І – прийня- ти І	to take, use, eat	безрецептурні ліки	requesting no prescription
виготовляти І – виго- товити ІІ	to make (medicines)	відпускати ліки	release medicines
двічі	twice	дозування ліків	drug dosage
дія	action	ефективні ліки	effective drugs
доза	dose	жарознижувальний	antipyretic
краплі	drops	засіб / препарат	
ліки, лікарський засіб, лікарський препарат	drug, preparation, medicine	заспокійливий засіб	tranquilizer
мазь	liniment	знеболювальний	analgetic
мікстура	mixture	засіб / препарат	
настоянка	tincture	до їди	before meals
пластир	plaster	лікарська рослина	medicinal plant
порошок	powder	ліки за рецептом	prescription drugs
рецепт	prescription	під час їди	during meals
розчин	solution	після їди	after meals
сироп	syrup	побічна дія	side effect
таблетка	tablet	протизапальний	anti-inflammatory
термометр	thermometer	препарат	agent
тричі	thrice, three times	рецептурний відділ	prescription department
фармацевт	pharmacist	снодійний засіб	sleeping pill
		уживати ліки натще	to take a drug on an empty stomach

This image shows a single page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, leaving small margins at the top and bottom. There are no vertical margin lines, text, or other markings on the page.

Х. В аптеці

Вживання числівників *двічі, тричі*.
Словосполучення і речення (узагальнення)

1. Згрупуйте слова зі словника до теми за питаннями. Вкажіть частини мови.

<i>хто? що?</i>	<i>який?</i>	<i>як?</i>	<i>що робити?</i>
аптекарь, аптека	аптечный	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

2. А. Поєднайте синоніми.

фармацевт	потрібний	_____
хворий	пацієнт	_____
хвороба	препарати	_____
ліки	аптекарь	_____
необхідний	захворювання	_____

Б. Утворіть із поданими вище словами словосполучення.

3. Запишіть питання та побудуйте словосполучення, утворюючи правильну відмінкову форму іменників.

Звертатися до (*кого?*) – звертатися до _____ (фармацевт)
купувати (_____) – купувати _____ (лікувальна косметика)
відпускати ліки (_____) – відпускати ліки _____ (клієнт)
ліки за (_____) – ліки за _____ (рецепт)
вітамін без (_____) – вітамін без _____ (рецепт)
ліки за рецептом (_____) – ліки за рецептом _____ (лікар)
немає (_____) – немає _____ (цей лікарський засіб)
дізнатися про (_____) – дізнатися про _____ (дозування)
дозування (_____) – дозування _____ (ці ліки)
натирати плече (_____) – натирати плече _____ (ця мазь)

перев'язати руку (_____) – перев'язати руку _____ (цей бинт)
бути небезпечним для (_____) – бути небезпечним для _____ (здоров'я).

4. Прочитайте прикметники. Поміркуйте, від яких слів вони утворені, побудуйте словосполучення та речення.

Зразок: вітамінний (*вітамін*) – *вітамінні препарати*. В аптеці є багато різноманітних вітамінних препаратів.

Медичний, фармацевтичний, аптечний, лікарський, лікувальний, температурний, вітамінний, гігієнічний.

5. Поєднайте лексику з двох колонок за значенням.

Лікарські засоби	термометр, шприц
медичні матеріали	таблетки, мазь
лікувальна косметика	бинт, пластир
медичні інструменти й обладнання	зубна паста, шампунь
гігієнічні засоби	крем для масажу

6. Виконайте тестове завдання.

Встановіть відповідність.

1. Не вживайте ліки без призначення лікаря.	A. <i>Has the drug done you good?</i>
2. Які ліки Ви вживаєте?	B. <i>Keep the drug in a cool place.</i>
3. Вам допомогли ці ліки?	B. <i>Don't take drugs without a doctor's advice.</i>
4. Зберігайте ці ліки у прохолодному місці.	Г. <i>What drug are you taking?</i>

7. Зверніть увагу на творення числівників *двічі, тричі*.

Числівники (скільки разів?)

два (рази) → **двічі**

три (рази) → **тричі**

8. А. Вивчайте конструкції.

двічі + на + (3)

тричі + на + (3)

Один раз (1)

день

Двічі (2)

доба

Тричі (3)

тиждень

Чотири рази (4)

місяць

Б. Утворіть словосполучення, використовуючи подані вище слова.

9. У реченнях запишіть пропущені числівники.

1. Скільки разів потрібно вживати ці ліки? – (3) _____ на день. 2. Під час хвороби вітаміни можна вживати (2) _____ на добу. 3. Цей пацієнт відвідує лікаря (4) _____ на місяць. 4. Я проходжу обстеження у свого лікаря (2) _____ на рік. 5. Я віддаю перевагу лікам, які можна вживати (1) _____ на добу.

10. Поедняйте словосполучення та речення за змістом.

Рекомендована доза

Аптека працює цілодобово.

Знеболювальні ліки

Цей препарат має заспокійливу дію.

Побічна дія

Ці ліки знімають зубний біль.

Цілодобова аптека

Доза, що вживається, вказана в рецепті.

Заспокійливий лікарський засіб

Попередьте хворого про можливість появи безсоння під час уживання цих ліків.

11. Подані нижче характеристики розподіліть на дві групи.

Відмінності між словосполученням і реченням	
Словосполучення	Речення
1	2

___) поширена назва предмета, ___) повідомлення, ___) складне найменування, ___) запитання, ___) поширена назва дії, ___) смислова завершеність, ___) складне найменування ознаки, ___) інтонаційна завершеність, ___) одиниця називання, ___) одиниця спілкування.

12. Утворіть словосполучення та речення, використовуючи подані слова.

Слово	Словосполучення	Речення розповідне, питальне, спонукальне
Аптека	_____	_____
ліки	_____	_____
вітаміни	_____	_____
вживати	_____	_____
двічі	_____	_____
раз	_____	_____

13. Прочитайте текст, запишіть дієслова у відповідній формі.

Я аптекар, _____ (працювати) в аптеці. Мені дуже _____ (подобатися) моя робота. Професія фармацевта _____ (мати) дуже давню історію. Я _____ (знати), що слово «аптека» _____ (походити) з грецької мови. Перші аптеки _____ (з'явитися) в Китаї, Єгипті та Греції. В найдавніших аптеках _____ (виготовляти) ліки з лікарських рослин.

Найдавніша аптека Європи _____ (виникнути) в 1241 році, а в Україні перша аптека _____ (з'явитися) у Львові. Її в 1392 році _____ (відкрити) німець Клеменс. У Києві перша аптека _____ (бути) відкрита в 1715 році.

Сьогодні аптеки не схожі на ті, що _____ (існувати) дуже давно. Сучасна аптека – це медичний заклад, що _____ (виготовляти) і _____ (відпускати) ліки за рецептами та без рецептів,

_____ (продавати) готові лікарські засоби, медичні матеріали, медичне обладнання та інструменти, дієтичне та дитяче харчування, лікувальну косметику, засоби гігієни та інше. Сьогодні в Україні _____ (функціонувати) більше ніж 20 000 аптек, аптечних пунктів та аптечних кіосків.

14. Із поданих слів побудуйте прості та складні речення за зразком.

Зразок: Аптекарь, аптека. – *Аптекарь працює в аптеці.*

Аптекарь – це спеціаліст, який працює в аптеці.

Аптечна справа, історія _____

Аптека, ліки _____

Аптека, відкривати _____

Аптека, заклад _____

Аптеки, Україна _____

15. Поєднайте частини речень.

1. Коли люди хворіють,	а) ліки, медичні матеріали й інструменти.
2. Лікарські препарати можна	б) їм потрібні ліки.
3. В аптеці є	в) різні форми: таблетки, краплі, ампули тощо.
4. Лікарські засоби мають	г) які працюють в аптеці.
5. В аптеці можна купити ліки	г) купити в аптеці.
6. Фармацевти – це спеціалісти,	д) за рецептом або ліки без рецепта.

16. Дайте відповіді на запитання.

1. Де можна купити ліки?
2. Що можна купити в аптеці?
3. Що відносять до медичних матеріалів?
4. Яке медичне обладнання можна купити в аптеці?
5. Хто продає ліки в аптеці?
6. Які форми мають лікарські препарати?
7. Які ліки ви знаєте?

17. Відновіть діалог, записавши репліки-запитання.

- _____ ?
- Найближча аптека розташована за рогом.
- _____ ?
- Так, в аптеці можна придбати мінеральну воду, а також дієтичне харчування.
- _____ ?
- І я раніше вважала, що в аптеці продають лише ліки та медичні матеріали.
- _____ ?
- Вату, бинти, пластирі.
- _____ ?
- Іще в аптеці можна купити лікувальну косметику та засоби гігієни.
- _____ ?
- Так, і крем для масажу.
- _____ ?
- Так, аптекарі. Міжнародна назва цієї спеціальності – фармацевт.
- _____
- Будь ласка.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Запишіть визначення понять за зразком.

Зразок: Знеболювальні препарати – це ліки, які зменшують біль.

Фармацевт _____

жарознижувальні препарати _____

снодійні препарати _____

2. Допишіть закінчення дієслів; утворіть речення.

заспокоювати(ся) I

Теперішній час	я заспокоюю(ся), ти заспокоюю _____, він/вона заспокоюю _____,
	ми заспокоюю _____, ви заспокоюю _____, вони заспокоюю _____
Імператив	(ти) Заспокой _____! (ми) Заспокой _____! (ви) Заспокой _____!

знеболювати I

Теперішній час	я знеболюю, ти знеболюю _____,
	він/вона знеболюю _____,
	ми знеболюю _____, ви знеболюю _____,
	вони знеболюю _____

3. Виконайте тестове завдання.

Встановіть відповідність.

1. Я маю приймати свої ліки кожні шість годин.
2. Час – це найкращі ліки.
3. Ці ліки мали позитивний ефект.
4. Ці ліки допоможуть тобі.

- A. *Time is the best medicine.*
- B. *The drugs had a positive effect.*
- B. *This medicine will help you.*
- Г. *I have to take my medicine every six hours.*

4. Поєднайте частини речень.

1. Ліки поділяються на такі групи:	а) звертатися до фармацевта.
2. Ліки й медичні матеріали	б) ліки, що зменшують біль.
3. За ліками в аптеці потрібно	в) ліки, що використовуються для лікування бактеріальних інфекцій.
4. Знеболювальні препарати – це	г) знеболювальні, антибіотики, снодійні тощо.
5. Антибіотики – це	г) ліки, що знижують високу температуру.
6. Жарознижувальні препарати – це	д) необхідні для лікування і профілактики захворювань.

5. Утворіть і запишіть складні речення зі словами як, який (яка, яке, які), де, скільки.

Зразок: Аптекар пояснив + вживати ці ліки. – *Аптекар пояснив, як вживати ці ліки.*

Лікар пояснив + ліки потрібні _____

В аптеці сказали + коштує цей препарат _____

Терапевт написав + приймати знеболювальний засіб _____

Лікарка вказала в рецепті + шприци потрібні для ін'єкцій _____

Хворий запитує + часто натирати плече маззю _____

Пацієнтові важливо знати + правило застосування цього препарату _____

Фармацевт підказав + можна купити необхідні ліки _____

6. З поданих слів утворіть і запишіть речення.

1. Під / час / хвороба / люди / купувати / ліки / в / аптека.

2. В / аптека / ми / могли / купити / ліки / лікарський / трави / лікувальний / косметика / засоби / гігієна.

3. Багато / лікарський / препарати / можна / отримати / тільки / за / рецепт / лікар.

4. В / аптека / можна / запитати / про / правила / застосування / і / дозування /
лікарський / засоби.

5. Самолікування / може / бути / дуже / небезпечний / для / здоров'я.

* * *

Навчальне видання

Місник Наталія Володимирівна, Мірошніченко Ольга Сергіївна,
Квіцинська Вікторія Віталіївна, Ніколаєва Оксана Юріївна

ВИВЧАЙМО УКРАЇНСЬКУ РАЗОМ!

4

За редакцією проф. Н.П. Литвиненко

*Навчальний посібник
для іноземних студентів*

Редагування англійської частини тексту – Оксана Яник

Формат 84х108/16. Ум. друк. арк. 10,92.

Зам. № 21-311. Наклад 350 прим.

Видавець і виготовлювач ПП «Видавництво «Фенікс»

Віддруковано на власному обладнанні

Св-во суб'єкта видавничої справи ДК № 271 від 07.12.2000 р.

03067, м. Київ, вул. Шутова, 13б